

Son Posta

Sene 12 — No. 4227

Yazı işleri telefonu: 20203

ÇARŞAMBA 13 MAYIS 1942

İdare işleri telefonu: 20203

Fiat 5 kuruş

Bu sabahki haberler

Berline göre: Kerç yarım adası bir cehennem halinde

Alman Kara ve hava kuvvetleri durmadan taarruz ediyorlar

Almanların kullandıkları yeni silâhlar Rusları şaşırtmış

Berlin 13 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Alman kara ve hava kuvvetlerinin devamlı taarruzları neticesinde, Kerç yarımadasındaki Rus mevzileri cehennem halini almıştır. Stuka tayyareleri hiç durmadan ve birbirini takip eden dalgalı halde Sovyet mevzilerini bombardıman ediyorlar.

Alman tayyareleri, Azak denizinden Kerç yarımadasına kadar uzanan saha içinde Sovyetlere nefes aldurmuyorlar. Hiç bir Sovyet tayyaresi havada gözüküyor.

Büyük taarruz mu?

Berlin 13 (A.A.) — Askeri kaynaklar, Alman büyük taarruzunun Kerç yarımadasında başlamış olduğunu ve bunun umumi taarruz için bir basamak teşkil edeceğini söylemektedirler. Bu cephede Alman ve Rumen kuvvetlerinin kullandıkları yeni silâhlar, Rusları şaşırtmıştır.

Taarruz büyüyor

Berlin 13 (A.A.) — Askeri kaynaklar Kerçteki Alman taarruzunun tesirli surette geliştiğini ve seyrini takip ettiğini söylemektedirler.

Sovyet tebliği

Moskova, 13 (A.A.) — Royter: Sovyet gece yarısı tebliği:

12 Mayıs: Kerç yarımadasında şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Cephenin diğer kesimlerinde önemli hiçbir şey olmamıştır.

Tahrik edilmiş haberlere göre Almanlar 10 Mayıs'ta, evvelce bildirildiği gibi 38 değil, 60 uçak kaybetmişlerdir.

11 Mayıs: 42 Alman uçağı tahrib edilmiştir.

Biz 16 uçak kaybettik.

Almanya Akdenizde tayyare mevcudunu azaltıyor mu?

Alman hududu, 13 (A.A.) — Akdenizde Alman hava kuvvetleri komutanı Mareşal Von Kesselin'in İtalyayı terkettiği söylenmektedir. Akdenizdeki Alman hava kuvvetleri mevcudunun diğer cepheleri takviyeye yardım için azaltılacağı sanılıyor.

Diğer taraftan Rommel'in Libya'yı terkettiği ve Rus cephesinde komutanlığı alabileceği zannedilmektedir.

İngiltere kralının kardeşi Tahrandadır

Kahire, 13 (A.A.) İngiltere Kralının kardeşi Gloucester dükü, tayyare ile İrak'tan Tahran'a varmıştır. Dük Tahrandadır. İngiliz ve Sovyet kuvvetleri tarafından selâmlanmıştır.

Şah, Pazartesi gecesi dük şerefine...

Şark cephesinde karlar erirken: Hücum arabalarının gerisinde meydana çıkan Sovyet askerlerinin cesetleri

Kırımdaki muharebe inkişaf halinde..

Almanlar 8 Mayıs'ta taarruza geçtiler

Berlin 12 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Kerç yarım adasında Alman ve Rumen kuvvetleri muazzam hava teşkileri tarafından desteklenmiş olarak 8 Mayıs'ta taarruza hazır bulunmaktadırlar. O gündenberi muharebe şiddetle devam etmektedir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Kanlı savaşlar

İlmen gölü cephesinde de çarpışmalar şiddetlendi

Berlin, 12 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının bildir. diğine göre 10 Mayıs'ta İlmen gölünün şarkında ve cenubu şarkında...

(Devamı 5 inci sayfada)

Kerç'i gösterir harita

Askeri vaziyet

Amerika, harbin umumi durumu üzerinde müessir olmağa başladı

Yazan: Emekli General K. D.

Mercan denizi muharebesinin hangi tarafın inisiyatifile vukua geldiği, hangi maksadı istihdaf eylediği, Birleşik Amerika - İngiliz filosunun Japon filosundan büyüklüğü, küçüklüğü 18 gemiyi batırmak ve 4 gemiyi de hasara uğratmak suretile bu filoyu Mercan denizinden püskürtmüş olduğunun mütefek kaynakları tarafından ilân edilmiş olmasına rağmen bu deniz muharebesinin nihayet bulup bulmadığı yani halen devam edip etmediği açık bir...

BÜYÜK ALMAN TAARRUZU BAŞLADI MI?

Nevyork Times gazetesine göre: Evet!

Londraya göre belirti yok!

İngilterede ileri sürülen mütalealar

Nevyork, 12 (A.A.) — Nev-york Times gazetesinin Bern muhabeirine göre Almanlar, Doneç havzasında büyük bir taarruza başlamışlardır.

Muhabeir diyor ki, Moskova'dan gelen yarı resmî haberler, Almanların şimalde Dnieper-rovskten cenubda Kerç yarım adasına kadar uzanan 480 kilometrelik cephe üzerinde iki milyon asker, 24 zırhlı tümen, 2000 uçak ve çok miktarda piyade kuvvetleri kullandıklarını bildirmektedir.

Muhabeir, aynı zamanda Le-

(Devamı 5 inci sayfada)

Parti grubu

Dünkü toplantıda Hariciye Vekili izahat verdi

Maliye Vekili de milli emlak, mübadil ve gayrimübadil işleri hakkında sorulara cevaplar verdi

Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu
Ankara, 12 (A.A.) — C. H. P. Meclis grubu umumi heyeti bugün «12/5/1942» saat 15 de reisi (Devamı 5 inci sayfada)

Yeni bütçe

Meclis ayın 22 sinde bütçe müzakeresine başlayacak

Ankara, 12 (Hususi) — Bütçe Encümeni çalışmalarını tamamlamak üzere. Encümenin mazbatasını hafta sonunda bütçe projesiyle birlikte meclis üyelerine dağıtacaktır. Meclis ayın 22 sinde bütçeyi müzakereye başlayacak, 30 Mayıs'a kadar tamamlayacaktır.

Haziran ayı sonlarında yaz tatili devresine girecek olan Meclis, otarihe kadar acele olan bütün işleri janta edecektir.

Meclis, yaz devresinde ayda devamlı olarak bir hafta toplanacaktır.

Laval Göringle görüşmüş

Mareşal Göring Almanyanın Vişiden mühim isteklerini hamilmiş

Fransız hudusu 12 (A.A.) — Alınan haberlere göre Laval Fransanın işgal altında bulunan kısmının hududu hattı hakkında Moulins'de Göring ile görüşmüştür.

Alınan diğer haberlerden öğrendiğine göre Pariste bulunan mareşal Göring, Almanyanın Vişiden bazı mühim isteklerini hamildir.

Göringin Vichy Alman talebleri ni kabul etmediği takdirde Almanyanın İtalyanın Tunus ile Korsikayı işgal etmesine müsaade edeceğini söyleyerek Laval'i tehdit etmiştir.

BUGÜN

San'ata dair Cenab Şahabeddin YAZAN Halid Ziya Uşaklıgil

(Üstadın ikinci makalesini bugün 3 üncü sayfada bulacaksınız)

Ankara belediyesi ucuzluk temini için harekete geçiyor

Mucibsiz fiat yükselişlerine mâni olunacak ve stoklar vücade getirilecek

Ankara, 12 (Hususi) — Havayicî zaruriye ile gıda maddelerinde herhangi surette olursa olsun yapılacak ihtikârî karşılamak ve mucibsiz fiat yükselişlerine mâni olmak, icabında fiili harekete geçerek ucuzluk teminine hâdim teşebbüslere girişmek ve ihtiyaç maddeleri stokları yapmak ve bu gayelerle kooperatif tesisi veyahud mevcut kooperatiflere iştirak etmek ve karşılığı bulunmak üzere yarım milyon liraya kadar istikraz yapmak için Be-

lediye Meclisi, bugün kabul ettiği bütçe müvazene talimatnamesiyle, reislik makamına salâhiyet vermiştir.

Belediye reisliği bu salâhiyetini balthassa odun, kömür, et ve yağ gibi maddeler hakkında tatbik tasavvurundadır.

Kaloriferli apartmanlar

Ankara, 12 (Hususi) — Kaloriferli apartmanlardaki kaloriferlerin yanma vaziyeti hakkında Belediye Meclisi dağılmadan evvel bir prensip kararı vermektedir.

Halkı ekmeksiz bırakan fırıncılar hakkında takibat yapılıyor

(Yazısını ikinci sayfamızda bulacaksınız)

Kıyasıya para harcıyanlar

Hükümet haksız toplanan servetleri sahiblerinin ellerinden almalıdır!

Ahmed İhsan Tokgöz: "İlk iş olarak bu gibilere çok ağır kazanç vergileri tarh etmeliyiz,, diyor

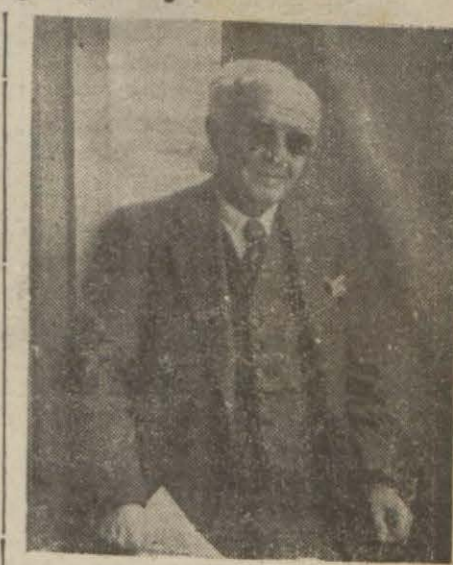
Geçen gün «Son Posta»nın (Hergün) sütununda mühim bir memleket davasına temas edildi.

Makale, memlekette memur güç geçinir ve eski orta halli aile yaşayışını gitikçe basitleştirirken kıyasıya para harcıyan bir sınıfın türediğini anlatıyor, harb halinden istifade edip nisbetsiz şekilde kazanan bu sınıfa mensub insanları bulmamız ve yakalarına yapışmamız lüzumunu ileri sürüyordu.

Bu mevzu etrafında tanınmış kalem sahipleri ile fikir adamlarımız arasında açtığımız anket büyük bir alâka ile karşılandı. Cevapları neşre devam ediyoruz:

● **Matbuatin en eskisi Ordu meb'usu Ahmed İhsan Tokgöz söylüyor:**

« Muharebeler anormal zamanlardır. İktisadî, ticarî kaideler kâmilan altüst ve işlemez olur. Nasıl ki, bugün sadece bizde değil, bütün cihanda vaziyet böyle olmuştur. Bundan dolayı, vurgunculuk diye, bir de kelime icad edilmiştir. Vurguncu bizim eski atalar sözü ile açığözlük demektir ve bu da aç gözlülükten doğar. O halde, şöyle diyebiliriz: İnsanlar kanaatten ve doğruluktan ayrılınca aç gözlü olurlar. Aç gözlüler muharebelerin de kaynağıdır. Muharebelerin doğmasıyla beraber duman etrafı sarar ve gene bizim eski tâbirle «göz gözü görmez olur» ve derhal açığözler, yani vurguncular ortaya çıkarlar. İktisaden kafaları ezilmek lâzım gelen bu zümreyi yolundan ancak devlet ve hükümet alıyabilir. Muharebe anormal olduğu gibi, tedbirlerin dahi anormal ve çok lâ-

Ahmed İhsan Tokgöz.

künden söker surette alınması lâzımdır.

Kıyasıya para harcıyanlara gelince, bunlar hesabsız ve kontrolsüz para kazananlardır. Hükümetin eli onların yakasına yapıştığı zaman, kıyasıya para sarfı durdurulabilir; fakat, bu kâfi değildir. Onların haksız topladıkları servetlerinden alıp, memleketin selâmetine ve muhtaçlarına vermek gerekir. Bunu yapmak, gerçi top-la, tüfekle; tankla; bomba ile muharebe etmekten de daha zordur. (Devamı 4/2 de)

Bulmacalarımız

Dokuzuncu devre bulmacalarını doğru halledip hediye kazanan okuyucularımızın isimlerini bugün üçüncü sayfanın ikinci yüzünde bulacaksınız.

Hergün

Sovyet - Japon
Münasebetlerinde
İyileşme alâmetleri

Ekrem Uşaklıgil

Tokyo'da bir gazeteci toplandı. Etnasında hariciye nazırından Japonya - Rusya münasebetleri hakkında her hangi bir demekte bulunup bulunmayacağı soruluyor.

Tokyo'da gazeteci hele harb zamanında Amerikalı gazeteciye benzemez. Sual ve sualî tabîk edecek olan cevab evvelden düşünülüp tasarlanmış olsa gerektir.

Hariciye nazırı:

Rusyanın Japon politikasında iki memleketi birbirine bağlayan muahededen ihram almakta olduğunu açık surette bildirdiğini hatırlattıktan sonra:

— Rusya hükümeti İngiltere ve Amerika hesabına parmaklarını ateşe sokarak kestane çıkarmak cinnetini hiç bir zaman irtikâb etmiyecektir; diyor

Japonya hariciye nazırına ka-naatlerini belirtmek için bu derece kat'i bir ifade kullanmak imkânını veren hâdise ne olabilir?

Japonya Avrupalı ortaklarının hükümet merkezlerinde iki yıldan beri amirallerden, generallerden, teknisyenlerden mürekkep çok kalabalık bir heyet bulunduyor, fakat en büyük ehemmiyeti Sovyetlerin hükümet merkezlerine ve riyor.

Tokyo üç ay kadar evvel sabık nazırlardan Mōsyō «Sato» yu fevkalâde sefir olarak Kuybişefe gönderdi ve o günden itibaren de Kuybişefe bir taraftan Japonlar öbür taraftan Anglo-Saksonlar arasında şiddetli bir mübareze başlamış oldu: Hedef Rus dostluğudur.

Tarih hiç bir zaman aynen tekerür etmez, fakat benzer hâdiseler, benzer muhitlerde daima benzer neticeler doğurur, bir saniye için gözlerinizi kapıyacaksanız kendinizi 1939 yılının Ağustos ayı ortalarında Moskova şehrinde farzedebilirsiniz. O vakit de Rus dostluğunu elde etmek için çalışılıyordu, yalnız mübarizelerin birisi değişmiştir. O zaman Anglo-Saksonlarla Almanlar çarpışıyorlardı. Bugün Aimanların yerini Japonlar almışlardır. Anglo-Saksonlarla Japonlar çarpışıyorlar. O zamanlar galebe Almanlarda kalmıştı. Acaba bugün Almanların yerini almak Japonlara mı miyesser olacak? Bu, söylenemez, esasen mücadele de bitmemiştir, durmadan sürüp gitmektedir.

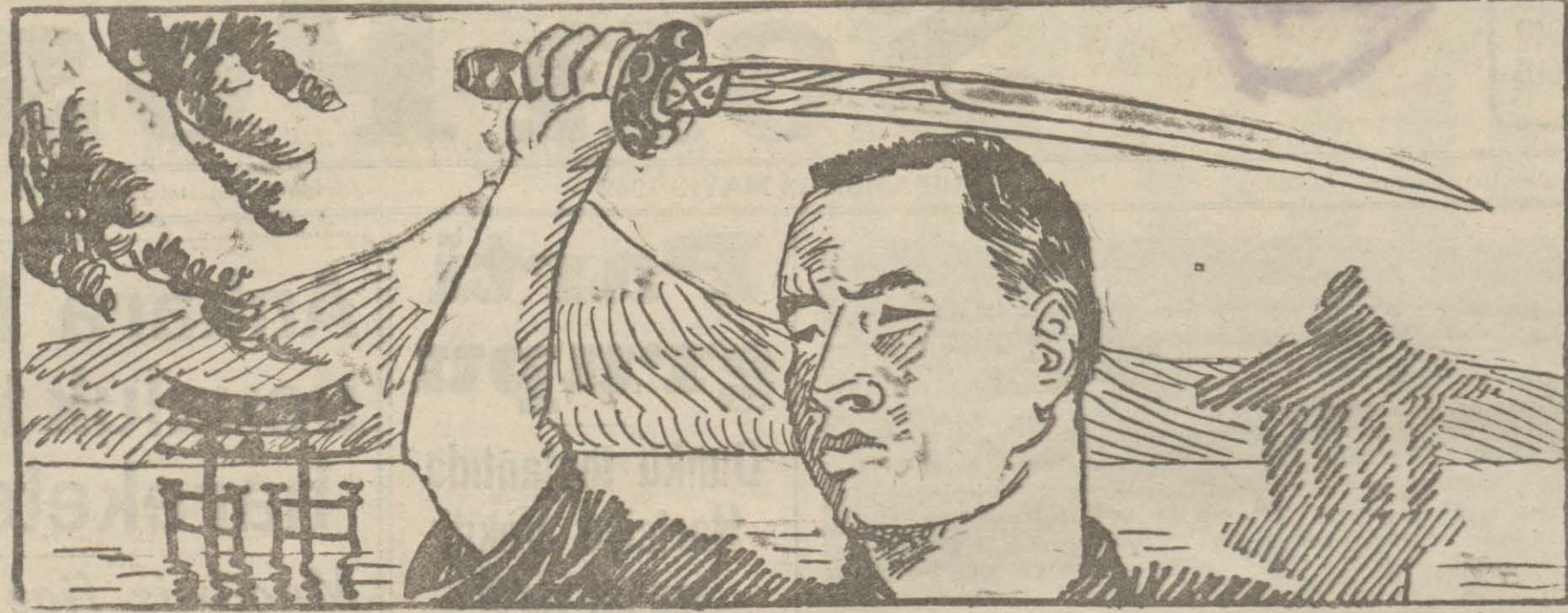
Bununla beraber Japon hariciye nazırının Rus niyetlerini belirtmekte kat'i bir ifade kullanması olması için Kuybişefe yolladığı fevkalâde sefirden gelecek günler hakkında iyimserlik verecek malûmat almış olması icab edeceğini düşünebiliriz.

Hakkıkatte de iki devlet münasebetlerinin iyileşme yolunda ilerlemekte olduğu göze çarpacak bir hâdisedir.

İki aydan fazla zaman var ki, Japon ve Rus gazeteleri arasında arasıra kendisini göstermiş olan tarih sert atışmalarını sonu gelmiş, Tokyo'yu bombaladıktan sonra Rus toprağına inmek zorunda kalan bir Amerikan uçağına Rus hükümeti tarafından el konmuştur. Dahası var, bir rivayete göre Rusya hariciye komiseri geçen kıs İngiltere hariciye nazırının Moskova'ya yaptığı ziyareti iade etmek, aynı zamanda da Amerika genel kurmay müessesininin yaptıkları müzakerelerde hazır bulunmak üzere Londraya davet edilmiş, fakat bu daveti kabul etmeyi daha münasib bir zamana bırakmıştır.

Eğer Japon - Rus münasebetlerinin iyileşme yolunda ilerlediği müşahedesi yanlış değilse Moskova mübarezelerinde Japon elçisine

Resimli Makale:

Bir Fransız muharriri Japon silâhlarının kazanmakta oldukları zaferlerin hakiki âmillerini araştırarak diyor ki:

— Eğer bu zaferleri yalnız uzun bir hazırlık devresine, malzemenin iyiliğine ve bu malzemenin can fedâ ederek kullanılmasına atfedecek olursak aldanırız. Japon zaferlerinin hakiki âmili, Japonya'nın milli ruha sahip olmasıdır. Bu milli ruhun adına Bouchido derler.

Bouchido uzun asırlar esnasında yekdiğerini istihlâf ederek gelip geçen muhtelif nesiller tarafından miras olarak bırakılmış öyle an'anelerden mürekkep bir ahlâk kâldesidir ki, başlıca iki noktada toplanır. Bunlardan birincisi verilen söze sadakattir. İkincisi de vatan için hayatı istihkar etmektir.

Japonyada olsun, bir başka topraklarda olsun milletleri yükselten veya alçaltan bu milli ruhun varlık derecesidir.

Şehir Haberleri

Şirketi Hayriye
işçilerine sıcak
yemek veriliyor

İdare, ayrıca memurlarına hayat pahalılığı karşılığı olarak birer maaş ikramiye verecek ve sandığa olan borçlarını tecil edecek

Şirketihayriye İdaresi fabrikalarında çalışan işçilerden başka diğer işçilerine de öğle yemeği verilmesini kararlaştırmış, bu hususta faaliyete geçmiştir.

Şirket köprüünün Boğaziçi iskelesine bir aş odası tesis etmiş ve burada hergün saat 10,5 ile 2,5 arasında memur ve müstahdemlere 5 kuruş mukabilinde sıcak yemek vermeye başlamıştır.

Şirket İdaresi Hasköydeki 150 amelesine vermekte olduğu öğle yemeğini artıracaktır. Hasköy fabrikasında ameleyle üç çeşid üzerinden yemek verilmektedir.

Şirketihayriye ayrıca hayat pahalılığı nazarı itibara alarak bu sene memurlarına bir maaş miktarında ikramiye vermeğe ve hemen hemen bütün memurların şirket sandığına olan borçlarını tecil etmeğe karar vermiştir.

hasımlarına nazaran üstünlük veren Japon teklifi ne olabilir?

Bir vakitler Rusyanın en zayıf ve sıkışık zamanlarında Sibiryaya saldırmamış olan Japonyanın ileride muhtemel bir Rus - Alman konuşmasında aracı rolü oynıyabileceği düşünülmüştü. Almanyanın komünist düşmanlığını politika temeli yapmış olması karşısında şimdi bu düşünce bir kenara bırakılmıştır. Bugün bitaraf Avrupa mahfellerinden bazıları harbden evvel de müdafaa edilmiş olan bir fikre dönerek Japonya ile Rusya arasında çatışma noktalarını hem mahdud, hem de sathî olduğunu, buna mukabil iki devleti birleştirebilecek iktisadî ve siyasi menfaatin derinleşerek genişlediğini düşünüyor ve Yakınsak hâdiselerinin gelişme şekillerinde düşüncelerini teyid edecek deliller buluyorlar.

Japonyanın Mihvere bağı görünmesine rağmen hakikatte tamamen müstakil bir politika takip etmekte olduğunu iddia edenler çok olduğu gibi Rusyanın da Anglo-Sakson âleminde gördüğü bütün yardımlara rağmen gelecek günlerle ad politikası serbestliğini elde mahfuz tutmakta olduğunu düşünenler de çoktur. Fakat acaba karşı taraf aynı vaziyette değil midir?

Bugün görmekte olduğumuz politika birleşmelerinin hakiki ve devamı menfaatlere dayandığını ve taraflarca öyle karşılandığını söylemek mümkün değildir. Harb bize çok sürprizler gösterdi, fakat sürprizlerin en önemlisi belki henüz meydana çıkmamıştır.

Ekrem Uşaklıgil

Halkı ekmeksiz bırakan
fırıncılar hakkında
takibat yapılıyor

Ofisin verdiği fazla unu sarfederek, birkaç gün evvel bir ekmek sıkıntısı yaratan fırıncılar şiddetle cezalandırılacak

Birkaç gün evvel fırınlarda görülen ekmek sıkıntısının sebepleri etrafında alâkadarlar ehemmiyetle tetkikler yapmaktadırlar.

Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından fırınlara bir günlük tam un verilmesinden sonra ertesi günü ekmeklerin yarım istihkak olarak verilmesi kararlaştırılmış, fırıncılarda bir miktar un kalmıştır. Ofis bir gün sonraki tevziatı bu elde kalan un miktarını göz önünde bulundurarak yapmış, fakat fırıncılar bir gün evvel verilen unları sattıkları ve sarfettikleri için az ekmek çıkararak bazı semtlerde halkı ekmeksiz bırakmışlardır. Belediye müfettişleri ve diğer alâkadarlar bütün fırınların hesaplarını incelemekte ve raporlar hazırlamaktadırlar. Bu raporlar Vali Muavini Ahmed Kınık,

Bölge İşe Müdürü Mümtaz Rek ve Belediye İktisad Müdürü Safet Şezepden müteşekkil bir komisyon bu raporları tetkik edecek ve ekmeklik unlarda süstimal yapan fırıncılar şiddetle tecziye olunacaktır.

Konservatuvarın dün
geceki konseri

İstanbul Belediyesi Konservatuvar orkestrası tarafından dün gece Taksim Belediye gazinosunda bir konser verildi. Konserde Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, şehrin tanınmış simaları, ecnebi lonisine mensub bazı zevat hazır bulunmuşlardır. Konser son derece muvaffakiyetli olmuş ve san'atkarlar sık sık alkışlanmışlardır.

Mahrukat ofisi
civar ormanlardan
odun kestirecek

Dün öğleden evvel vilâyette Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdarın riyasetinde Vali Muavini Ahmed Kınık, Belediye Reis Muavini Rifat Yenal, Ziraat orman müdürleriyle Mahrukat Ofisi Müdürü Vekilinin iştirakinde bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda Mahrukat Ofisinin faaliyeti etrafında görüşülmüş, yeni kararlar itihaz olunmuştur.

Mahrukat Ofisi lüzum gördüğü takdirde civardaki ormanlardan odun kestirecek, ayrıca Kandıra, İğneada, Ağva ve İzmit mntakalarında odunculardan da bizzat odun satın alacaktır.

Bapasının gönderdiği
para yetişmediği için
hırsızlık yapan talebe

Hüseyin Hilmi Aktaş isminde bir lise talebesi hırsızlık suçundan dün adliyeye verilmiştir.

Suçlu genç, müşteri sifatiyle girdiği şehrin muhtelif semtlerinde Ege, Adliye, Yıldız ve Türkistan kuraathanelerinden müşterilere aile paltolarını çalmış ve Çarşı içinde İskitkuş Neşete satarken suç üstü yakalanmıştır.

Dün adliyeye verilen Hüseyin Hilmi Sultanahmed 2 nci sulh ceza da yapılan sorgusunda, suçunu itiraf ederek:

« Babamın ayda gönderdiği 20 lira ile geçinmiyordum. Mecburen bu işi yaptım » demiştir.

Hâkim, suçlu yu sorgu neticesinde tevkif etmiştir.

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

Ne York kitabecilerinden birisi; çıkardığı romanlardan birini satmak için orijinal bir usul bulmuştur. Kitabın sayfalarından birisini ne bir kumaş parçası yapıştırmış ve altına da, romanın kahramanı olan kadının aşk vadisindeki bütün başarılarını ve kumaşa borçlu olduğunu yazmıştır. Bir şaheser olmayan kitab da bu sayede harıl harıl satılmaktadır.

Kitabın alan kadımların ilk işleri, tabii, bu kumaş aramak ve satın almak olmuştur. Bunun üzerine hem kitab, hem de kitâda yapışık kumaş kendileri için, kitabın ikinci baskısına başka bir kumaş parçası yapıştırmak zorunda çıkmıştır.

Ancak, kitabın ikinci baskısından satın alan bir kadın okuyucu, kumaşlar arasındaki farkı ileri sürerek kitabı hakkında dava açmıştır. Fakat mahkeme, kadının bu yüzden ne gibi zarar ettiği pek de belli olmadığı için; kitabı beraat ettirmiştir.

İSTER İNAN
İSTER İNANMA!

Olur mu?

Halka karşı yalancı çıkmamak lâzımdır!

Bölge İşe müdürlüğü, İkinci parti gıda maddelerinin tevzi line karar verdi. Günlerdenberi, bugün bakkallara, filân gün de bakkallar tarafından halka pirinç, fasulye, yağ dağıtılacak diye duyuyor ve yazıyor. Bir ayı mütevaciz bir zamandanberi işe müdürlüğü tarafından günü tesbit edilen bu tevziat bir türlü yapılmadı. Şu gündendi, 3 gün sonraya kaldı. Bu gün dendi, bir hafta geçti. Bu gün de gene öğrenmiş bulunuyoruz ki, pirinç tevziatı Pazartesiyeye kalmış. Bunu tabii karşılıyoruz. 800 bin nüfuslu bir şehre nakitsiz kadrolu bir teşkilât tarafından kolay kolay tevziat yapılamaz. Bir takım müşkülât ve aksaklıklar olur.

Fakat, bütün tedbirler alınmadan, bugün, yarın, şu gün, filân gün diye zaman tayin ederek halkı bekletmek, gazeteleri yalancı çıkarmak doğru olmaz. Bir daha sefere bütün tedbirleri aldıktan, dağıtmağa hazır vaziyete geldikten sonra gün tayin edelim. Bu suretle hem teşkilât; hem biz halka karşı garh bir vaziyete düşmeyiz; diyoruz.

Olur mu?

Karnesiz ekmek satan bakkal mahkûm oldu

Emniyet 6 nci şube müdürlüğü memurları bilhassa fırınlarla ekmek satışı yapan bakkallar ve seyyar ekmek satıcıları üzerindeki kontrollerini arttırmış bulunmaktadırlar.

Polis kaçakçılık bürosu memurlarının da ehemmiyetle meşgul oldukları bu kontrol sebebi, bazı açığöğzelerin son günlerde halka karnesiz olarak fahtis fiatla ekmek satmağa kalkmış olmalarından.

Bu cümleden olmak üzere dün Üsküdar'da Doğanlılarda Adnan adında bir bakkal yakalanarak meşhud suçlar müddeumumiliğine teslim edilmiştir.

Adnan, dükkânına gelen bazı kimselere 600 gramlık ekmeği karnesiz olarak ve 40 kuruş mukabilinde satarken suçüstü yakalanmıştır.

Dün Üsküdar milli koruma mahkemesinde duruşmasına başlanan Adnan, bu suçundan dolayı 3 ay müddetle hapse ve 100 lira para cezasına mahkûm edilmiş ve kararın tebliğini müteakib de tevkif olunmuştur.

Bu da bir başkası Gedikpaşada fırıncı Lâmba ile tezgâhtarı Yani o civarda bakkal Petroya karnesiz olarak 10 tane ekmek verirken yakalanmışlar, ikisi de milli koruma müddeumumiliğine teslim edilmişlerdir.

Müddeumumilik, suçuları dün geç vakit muhakeme edilmek üzere 2 numaralı milli koruma mahkemesine sevk edilmiştir.

Sebahtan Sabaha:
Gençlik bir tatlı
Şurub gibidir
Amma...!

Burhan Cahid

Eski bir irfan ocağı, Darüşşafaka neşeli bir yıldönümü geçirmiş. Haberim olmadı. Fakat eski yıldönümlerinden birinde bulunmuş havasında bile bir dinî bütünlük sezmişim. Eski Türk ilim yuvalarının tarihten sızan kokusu taş duvarlarına sinmiş gibiydi. Farâbilerin, Sinâların bu huru ilim mayası çatı altında yuğurulmuşu benziyordu. Uluğ yıldızları o çatının tavanlarına işlenmiş gibiydi. Ve bunlarla beraber Cengiz kanununun sert hükümleri de o taş binanın divanhanelerine hâkkedilmiş hissi veriyordu.

Bu ocağı ilmi ve disiplinli beraber öğretiyordu.

O ziyaretimin üzerinden yıllar geçtiği halde ilk intibahım kuvvetini hâlâ saklıyor. Darüşşafakanın tahsil seviyesi nihayet bir İse derecesidir. Fakat orada yetişenlerin aynı programlarla başka liselerde yetişenlerden daha olgun ve daha hayata elverişli olduklarını kabul etmek lâzımdır. Bunun yegâne sebebinin oraya mahsus tarihi nizamda aramalıyız. Bugünkü lise hayatının kusurlu bulunduğumuz tarafı da budur. Orta mektep ve lise gençliği disiplinden mahrumdur. Ve bunun cezasını kendileri beraber cemiyet de çekmektedir. Çünkü bugünün milli hayatı, milli cemiyeti ancak disiplin kuvveti yürütebilir. İnkılâp gençliği için maarif plânının ana çizgisi bu olmalıydı. Programlar ikinci derecede kalır. Asıl hedef bir ruh ve bir kafada yetiştirilmiş bir gençlik kütlesi elde etmektir. Bugünün tahsil ve terbiye sistemi bu maksadı temin edemez. Amerikan pedagojisi ancak Amrikada yürütebilir. İngiliz terbiye metodları ancak İngilterede faydalı olur. Eğer kendimize mutlak bir örnek bulmak ihtiyacında isek genç ve taşkın büyük milletlerin terbiye sistemlerini seçebiliriz. Japonyada tahsil hayatı nasıldır? Fakat tahsil aramağa da lüzum yok. Eğer dâstâdımız evsafıta gençlik elde etmek niyetinde isek Darüşşafakanın, askeri liselerin an'aneli metodlarını sivil liselere de tatbik edebiliriz. Bizim zamanımızda da tahsil hayatı aşağı yukarı aynı disiplin çerçevesi içinde idi. Bugünün idare ve devlet adamları bu çerçevede yetişmişlerdir. Her halde bilgi ve hayat terbiyesi bakımından bugünkü gençlikten çok üstün yetişmişlerdir. İnkâr edilemez. Bugünün gençliğinden şikâyete de hakkımız yoktur. Çünkü o taze varlıklar henüz şurub halinde dirler. Koyulaşıp şekerleme haline gelmeleri ancak verilecek emeğe ve pisirilecek kabin sefkine bağlıdır. Biz onları öyle serbest bırakmış ki şurubuktan da çıkıp çeşme suyu haline geliyorlar. Onlara da yazık oluyor. Bizlere de. Çünkü yerlerimizi onlar alacak, varın ki Türkiye'yi onlar idare edecek.

Burhan Cahid

TE EKKÜR

Almanın değerli başı Hafız Rıza Göneli ameliyat ve tedavi eden Amelikân hastanesinin kıymetli doktorları, na, ihtimam ve sefkatlerini en insanca duygularla ilzâl eden müstakim doktorları, cenazesine iştirak eden, acımlı paylaşılan şifvan ve taktikârlarına baş sağlığı diler, ayrı ayrı teşekkürler ederiz.

Refkâta: Muzaffer Gönel
Oğlu: Harb okulu öğrencilerinin den Binbaşı Selâhattin Gönel
Oğlu: Avukat Necmettin Gönel
Kerimesi: Saliha Ardan

İstanbul borsası

12/5/942 açılış - kapanış fiatları

CEKLER

	Açılış ve Kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24
New York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.70
Madrid	100 Pegeta	12.9375
Stokholm	100 İsvç Kr.	21.16
Bir altın lira		31.90
24 aylık bir gram külçe altın		476

Eşham ve Tahvilât

% 6 Tasarruf Bonoları	94.-
Anadolu Demiryolu I ve II	51.25
Şark Demiryolları	5.30

TAKVİM		Mayıs	
Kümi sene	13	Arabi sene	1391
1938		1939	
Nisan	30	Hizir	8.
	Çarşamba		
	1942		
CUMESİ		İNSAK	
S. D.	R. âhr	S. D.	
5 45	27	8 42	
00 28		07 25	
Öle		İkindi	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 10	17 06	10 18	22 04
E. 4 58	6 40	14	1 40

SAN'ATE DAİR

Cenab Şehâbüddin

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

— 2 —

Dünnün Babıâli, bugünün Ankara caddesinde, yokuş çıkarken sağ tarafta bir dükkanın üstünde küçük bir oda... Ne pencerelerinde perde, ne de masa, sandalye; koltuk kabilinden düşünme denebilecek bir şeyler var; belki üç dört eski iskemle ile yığın yığın satılmamış pembe kaplı rihsaleler... İşte Cenabın kendisine kurduğu edebiyat yuvası! Buna mukabil o Paristen döner dönmeyiz faaliyetinin istikamet ve çehesini asil olan tabib san'atine tevcih ederek mükellef olmasa bile hasta kabul edebilecek kadar az çok muntazam bir muayene dairesi açıyordu hiç şüphe yok ki az zaman içinde birçok emsalı gibi şöhret ve aynı zamanda para kazanmış olurdu. Para, diyorum, zira Cenab her zeki adamın yaptığı gibi paranın ehemmiyetini ve hayattaki kıymetini pek iyi takdir ederdi; bunu somradan isbat etmemiş de değildir. Bu, kendisini istediği kadar edebiyatla ştigalden alakoyamaz ve asıl mesleğinin yorgunlukları arasında yazı bir nevi dânilendirecek eğlence yerine geçmiştir olurdu. Türk irfan hayatı onun kaleminden edilecek istifadeleri gene temin etmiş bulunurdu. Bu bir hatı idi elbette, ve hatanın neresinden dönülse kâr olacağını tahmin eden bu zeki adam, teşekkür olunur ki, o noktada fazla gecikmiyerek bir müddet sonra her iki san'atını birleştirmek çaresini buldu.

Ben Mehmed Raufu onu bu küçük odada ayakta buldum, bizi görünce kısa bir şaşırma dakikası geçirdi. Ben onu tasavvuruma göre bulmadım sarı saçlarla, yeşile yanmasib vücudile pek güzel bir genç adamdı; fakat ben onu uzun boylu, çevik hareketli, lâkircı, güllü ve güldürücü tahayyül etmişim zihnimde hâsıl olan bu

şekle zid bir hakikat karşısında ben de biraz şaşırardım; öyle ki bu ilk mülakat her iki tarafın az çok şaşırması ve tutuklu cereyan etti. O bana bir şeyler soramadı, sormak elbette saygısızlık olurdu; ben de sormadım amma şiirlerine ne kadar müncezib olduğunu, onun pek büyük muvafakiyetle tatbik ettiği nazmı ve sulûle kendi emellerimin arasında mevcut benzerliğe karşı Türk edebiyatına bu yenilikleri getiren san'atkar için büyük bir sevgi duygusundan onun tevazu' duygularını incimiyecek bir tartılı li-san ile bahsetmek fırsatlarını buldum.

O, bu sözlere karşı mütehasşis olduğuna delâlet eden bir mukabelede bulundu: Sizde, eğer hep si mevcut değilse (elile duvarların kenarında deste deste duran risale yığınlarını göstererek) size bunlardan göndereyim; dedi. Ben teşekkür ederim, yalnız sizin manzumeleriniz münderic olan nüshalarını gönderseniz kâfidir; diye cevap verdim.

Bu cevap da onun izzeti nefsinin oksiyacak maniyette idi; memnuniyetini gösteren bir tebessümle ve güzel sarı saçlarını dalgalandıran bir baş eğmesiyle teşekkür etti. Hakikaten birkaç gün sonra Mehmed Rauf bana elinde bir demet pembe kaplı risale ile geldi.

Bu ilk mülakat pek kısa sürdü, bundan sonra da onunla tekrar buluşmak fırsatı zuhûr etmedi, tâ ki Ahmed İhsan'ın matbaasında Edebiyatı Cedideyi tesis edenler ve onların en ön sırasında Cenab, bir arada toplanmış olalar...

Bu miad gecikmedi. Artık cenab yazılarını muhtelif yerlere dağıtmak, şuraya buraya serpiştirmek usulünü terk ederek bütün edebî faaliyetini yalnız bir mecmuada, «Servetifünun» da toplamak çaresini bulmuş oluyordu.

O zamana kadar, hattâ «Mekteb» risalesi de dahil olarak, Cenabın şiir ve nazm san'ati için bir emekleme, kendi kendisini bir devre neme devresi geçirmişti denebilirdi. Onun asıl san'atının göz kamaştırıcı inkişafı Edebiyatı Cedide devresine aittir.

Gene o devrede o başka bir kabiliyetle, bütün edebiyat meftunlarını mesteden bir füsün ile meydana çıkmış oluyordu: Yaman bir nâsir olarak...

Bu san'atının asıl tezahürüne sebep olan onun mesleğine rücu etmek, tekrar bir tabib sıfatıyla hayata atılmak fırsatını buluşuna tesadüf etti.

Bir aralık orduda vazife aldı; birkaç vilâyete sıhhiye müfettişi oldu, daha sonra devletin Arab unsuruna aid kısımlarında, ezcümle Hicaz ve Yemende vücuda getirilen sıhhiye teşkilâtı için açılan müsabakayı kazanarak bir uzun zaman oralarda dolaştı. Bu vazife ona arabcada olan vukufunu genişletmek ve derinleştirmek imkânını bahsettikten başka, avdetinde Türk edebiyatına da «Haç yolunda» bediasını kazandırmıştır.

Hemen bütün Arab diyarında, ve Mısırdaki toplanmış irtibaların bir nefis ma'kesi olan bu yazılar «Servetifünun» nüshalarını tezyin etmiş ve okuyanları veleh içinde bırakmıştı. Hükmetmekte bir yanlışlık olmasa gerektir ki Cenabın bu yazılarındaki nesir kudreti nazmından ziyade tesir uyandırmıştır.

Hattâ hatırlıyorum ki pek müstetzi olan ve fitratının bu temayülü tezahürlerinden sevdiklerine de hisse ayırmakta lezzet bulan Rezaizade, neşeli saatlerine tesadüf ettikçe, gülümsüyerek tabiri mahsusile biraz da muziblik karıştıran bir gün, ben de hazır iken Fikrete Cenabdan bahsetmiş: Onun sana nisbetle bir meziyeti

daha var: Nesir... demişti.

Hiç şüphe yok ki nesir zemininde Fikret ma'ruf olan derecenin üstünde bir meziyete malik değildi; Cenab ise birden umulmaz ve hiç bir yerde benzerine tesadüf edilemez bir kudretle Türk nesirini en güzel bir şekilde gösterebiliyordu.

Rezaizade bunu ne için söylemişti? Her doğruyu söylemek mutlaka lâzım mı idi? Hele bunu en ziyade sevdiği Fikrete karşı ne için reva görmüş olmalıydı? Belki de Fikrete Cenaba karşı bir kiskançık duygusu var mıdır, yok ise onu uyandırmak mümkün müdür diye yapmış olacak. Fikret böyle bir duyguya müsaade edecek fıtratta değildi, kiskançlık hissi uyanırsa bile onu uyuşturmağa, hiç olmazsa saklamağa muktedir olacak kadar insaf ve meharek sahibi idi.

Rezaizadenin bu sözüne o gün ne suretle mukabele ettiğini bilmiyorum, bildiğim bir hakikat varsa hiç bir zaman bütün refakatleri müddetinde ne Fikrete Cenaba, ne Cenabda Fikrete karşı bir kiskançık emaresini görmedim; bunun tersine, her ikisi de birbirinin kudretini överler, dururlardı.

★

Edebiyatı Cedidenin başlangıç tarihi 1895 olduğuna ve Abdülhamid idaresinin vehmi bu edebiyatın devamında da bir tehlike görerek onun mevcudiyetine 1901 de parmak uşandığına göre ancak altı sene süren hayatında yeni kalem sahipleri pek dolgun ve zengin bir verimle san'atte artık silinmeyecek derinlikte bir iz bırakmış oluyordular.

Bu tarihleri kaydederken o gündün bugüne kadar geçen yılları düşündüm: Kirk sene... Bu zamanın ne demek olduğuna gençlerin hayali erişemez.

«Edebiyatı Cedide» nin nefesi, ağzına tikanan istibdad yumruğu kesilince Cenabın yazıları da kesilmiş oldu, fakat bu, pek uzun sürmedi. Mevritiyetin ilânı üzerine kalemlere bir serbest hareket imkânı gelince herkes gibi, hususile «Servetifünun» refiklileri gibi Cenab da yazı âlemine atıldı.

O zamanın muhtelif neşir vası-

(Devamı 3/2 de)

DENİZCİLİK:

Fransız donanmasının oynadığı rol

(«Son Posta», nin denizci muharriri yazıyor)

Harbden çekildikten sonra Fransa gerek demokrasileri, gerek Mihveri oyalayıcı bir siyaset takib etmiştir.

Almanya Fransayı tazyik ettiğince Fransa biraz Mihvere yaklaşıyor, işbirliğine yanaşiyor, fakat demokrasilerin mukavemeti kuvvetlendikçe tekrar Mihverden uzaklaşıyordu. Bu hareketler sırasında Fransanın elindeki en kuvvetli kozu donanması idi.

Almanyanın bu ilkbaharda Rusya üzerinde kat'i netice almak ü-

zere kuvvetli bir taarruza kalkmasından evvel Fransa üzerinde yeniden bir tazyik yaptığını ve nihayet bir Laval kabinesinin kurulduğunu gördük. Bunun başlıca sebebi böyle bir vaziyette yarı Alman kuvvetleri sıklet merkezleri ile şarkta bulunurlarken Almanyanın Fransadan emin olmak istemesidir. Çünkü Londradaki İngiliz - Amerikan konuşmalarından ve bilhassa Amerika gazetesinin makalelerinden sonra, Ad-

(Devamı 4/1 de)

«Son Posta», nin bulmacası: 27-(10)

Soldan sağa:

- 1 — Bir nevi satış teşkilâtı (10).
- 2 — Atlamaktan emri hazır (4). Sefaret memurlarından (5).
- 3 — Hususi olmayan (5), Tahassür nidası (2).
- 4 — Modern (4), Büyük (3).
- 5 — Nota (2), Nota (2), Kâinat (4).
- 6 — Bir kumaş nevi (3), Eski bir Türk hükümdarı (4).
- 7 — Bir yaralama aleti (5).
- 8 — Kısa zaman (2), Yunanlılar (7).
- 9 — Keder (4), Oturduğumuz yer (3).
- 10 — Bir erkek adı (4), Aot, buruk bir madde (3).

Yukarıdan aşağıya doğru:

- 1 — Yazıp çizmek (9).
- 2 — Hayvanın yediği (3), Temizleyici bir madde (5).
- 3 — Olmazın zaddı (4), Yemek (3), Bir uyanık (3).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

- 4 — Meshur bir yayla (Asyada) (5), Erkek ceketlerine konan bir kumaş (4).
- 5 — Yabancılar (6).
- 6 — Eyüb civarında bir semt (4), Oturmuş manasına gelir (3).
- 7 — İstikbal (3), Yalvarma nidası (4).
- 8 — Ters bir gıda maddesi (2), İştirak edatı (3), Hafif karanlık (3).
- 9 — Göstermek (6), Tavur (3).
- 10 — Bir kadın ismi (6), Yürütken ayaklarımızdan çıkan ses (3).

«Son Posta» nun tarihi tetkiki: 102

PATRONA HALİL

Şeyhislâm tezkereyi okur okumaz elleri ve dizleri titremeğe başladı. Allah bilir «çakşırı» da islanmıştı. Hemen dışarıya fırladı. Sessiz sessiz bekliyen Abdülgani Efendinin yanına sokuldu:

— Aman benim oğlum, Zülâli Hasan Efendinin sarayı hümayunda mahpus bulunduğu kaydedilir. Mavakadan zerre miktarı malûmatımız olmayıp rey ve rızamız dahî alınmamıştır.

Diye yalvarmaya başladı. Köse adam gülmek için dudaklarını isirdi.

— Zülâli Efendi ülemai kiram zümresindedir. Hodbehod tevkif ve hepsedilememek lâzımdır.

— Bunda bulunduğu kat'a malûmatımız yoktur.

— Kim tevkif eylediğini bilir misiz?

— Beli, bostancıbaşı ağa tevkif eylemiş idi.

— Bostancıbaşı ağa mı? Öyle ise şevketlü padişah fermanile demektir.

Abdülganî Efendi gözlerini kısıp tehdid etti:

— Sarayı basarız dedüklerini okumadınız mı efendi hazretleri?

Şeyhislâm sendeledi:

— Okuduk zâhir, fakat Zülâli Efendi sarayı hümayunda olsa bilir ve görür idik.

— Bundadır efendi, Zülâli Efendi bundadır. Çok eyü b'lürüz!

— Bir defa tahkik eyliyelim. Kerem eyleyip bunda intizar eylesen.

Abdülganî Efendi sustu, şeyhislâm tekrar bostancılar koğuşuna girdi. Koğuş ülema ve kazaskerlere dolu idi. Hocalara bir şey sezdirmeden bostancıocağı yazıcısının yanına gitti, bir köşeye çekerek sordu:

— Zülâli Hasan Efendiyi gördünüz mü, bilir misiz?

Yazıcı bön bön baktı:

— Bu namda kimesneyi tanıma-
zuz efendi hazretleri.

Şeyhislâm duraladı:

— Ya bunda mevkuf imiş oğlum?

Yazıcı omuzlarını kaldırdı:

— Bilmezüz efendi hazretleri.

Abdullah Efendi Zülâli Hasan Efendi ile sadrazam İbrahim Paşa arasındaki «vazgeçti» yi de bildiği için, Hasan Efendinin saraya getirilip gizlice boğdurulmuş olduğuna artık inanmaya başlıyordu. Böyle ise, ihtilâlciler kendisini mes'ul tutacaklarını söylüyorlar, hattâ «ak sakamı kanımla boyarız!» diyorlardı. Şeyhislâm tekrar dışarıya çıktı. Cevher ağa ile alçak sesle bir şeyler konuşan Abdülgani Efendinin yanına sokuldu:

— Bostancılar ocağında Zülâli Efendiyi bilen yoktur.

Dedi, Abdülgani Efendi öfke lendi:

— Bostancıbaşıya sordunuz mu efendi hazretleri?

— !...

Üçü birden bostancıbaşıyı aramaya gittiler. Bostancıbaşı bir tarafta yoktu. En son Hırkai şerif dairesi kapısı önünde sadrazam İbrahim Paşayı gördüler. Vezirin karşısında arkası dönük bir adam vardı. Cevher ağa:

— İbrahim Paşa ile konuşan bostancıbaşıdır.

Diye durdu, şeyhislâmla Abdülgani Efendinin daha ziyade ilerlemelerine mâni oldu.

Cevher ağa karanlıkta olduğu için, ileride fanüs altında duran adamı iyice tanıyabilmişti. Evet, İbrahim Paşa ile konuşan bostancıbaşının tâ kendisiydi.

Beklemeğe karar verdiler. Aralık, Gani Efendinin şüpheleri bütün artmağa başlamıştı: Sadrazamın böyle bir köşeye çekilerek bostancıbaşı ile sıkı fıkı görüşmesi, Zülâli Efendinin boğulduğuna veya boğulacağına delâlet edebilirdi.

İbrahim Paşanın koynundan bir sey çıkardığını, bostancıbaşıya verdiğini gördüler. Cevher ağa titrek bir sesle fısıldadı:

— Bir kese dolusu altın verdi sultanım. Veziriazamın mutadı böyledir.

Abdülganî Efendi dişlerini gıcırdattı:

— Kimlerin akçesini kimlere ihsan eyler?

(Arkası var)

Sayın Halkın Nazarı Dikkatine İstanbul Telefon Direktörlüğünden:

14 Mayıs 1942 sabahından itibaren gerek otomatik tertibli telefon köşke-
rinden gerekse umumî merkez levhası taşıyan mahallerden şahir için telefon
konuşmaları on kuruş mukabil yapılacaktır. (5560)

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden: Odun Satın Alınacaktır:

Marmara ve Karadeniz sahillerinde satılık odunları bulunanların ems ve
mükârları ile son fiatlarını bir mektub ile Bab-âli caddesi 13 numaralı İstan-
bul Belediyesi Temizlik İşleri binasında Mahrûkat Ofisi Müdürlüğüne bil-
dirmeleri. «5347»

İstanbul Böge İaşe Müdürlüğünden:

Müdürlüğümüz ihtiyacı için bazı mobilya imal ve mübayaası mukarrer
bulduğundan şartları anlamak üzere alâkârlı mobilya evleninin (Böge İaşe
Müdürlüğü Levazım Bürosuna müracaatları ilân olunur. (5462)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Üniversite ambarında mevcut dokuz adet dişgi fotoğrafının 6.5.1942 tari-
hinde pazarlıkla yapılan satışına verilen fiat az görüldüğünden aynı şartlar
ile 14.5.1942 Perşembe saat 15 de tekrar pazara konulmuştur. «5464»

Bulmacalarımız

9 uncu devre bulmacalarını
doğru halledip hediye kaza-
nan okuyucularımızın isimleri

Kalemile birlikte birer not defteri kazananlar

1 — Diyarbakır, Gazi okulu öğret-
meni Afife Baybars.

2 — İstanbul, Çağaloğlu, Hacı Tah-
sinbey sokak numara 11 Şevket.

3 — Eskişehir, D. D. Y. cer alölyesi
hazırlama kısmı kâatibi Necdet Recan.

4 — Ankara, Ziraat Vekâleti zirai is-
tîhsal kurumu umum müdürlüğünde
şef, M. Nami Duru.

5 — Diyarbakır, askeri mutaka baş
veterineri Yb. İzzet Nebahat Birkan.

6 — Üsküdar, Sultantepe, 3 üncü
orta okul Yalçın Erşahin.

7 — Keşin, s'ma mücadele sıhhat
memuru Ali Yılmaz.

8 — Çatalca, Ferhadpaşa mahallesi,
Hamam sokak numara 49 Ferid Aslaner.

9 — Yüksek Ticaret mektebi 733 Ö-
mer Yalınzoğlu.

10 — Elâzığ, Ömür matbaasında
emekli yüzbaşı Tevfik elile Türkân
Berk.

11 — Şişli Rumeli caddesi Kemal
Erdeniz.

12 — Samsun eski defterdar Rıza
Sungur kızı Leman Sungur.

13 — Babaeski pancar ten memuru
oğlu Tunç.

14 — Üsküdar 20 inci ilâ okuldan Ay-
tun Alperen.

15 — Vilâyet hıfzıssıhha laboratuva-
rı memurlarından A. Recai Ayhan.

16 — Ankara, Emlâk ve Eytam Ban-
kası hukuk müşavirliğinde Yekta Se-
rim kızı Gövül Serim.

17 — Ankara, Yenisehir Kocatepe
Kızılarmak caddesi, Geçid sokak num-
ra 6 Özcan Akar.

18 — Turgutlu, Turan yolu numara
187 Sevim Özbülge.

19 — Edirne, Maarif caddesi 16 nu-
mara Taban Morali.

20 — Amasya veteriner müdürü Veh-
bi kızı Ayten Eriler.

21 — İzmir, Karşıyaka Kurtuluş so-
kak numara 5 Nevvale Tümşen.

22 — Alpullu şeker fabrikası pişirici
ustası Osman Akmeç.

23 — Ankara, Cebeci Akad sokak
numara 41 Şükran Pilevne.

24 — İzmir, devlet limanları işlet-
mesi İzmir şubesi memurlarından İ-
smail Arvuz.

(Arkası var)

SAN'ATE DAİR

(Baş tarafı 3/1 de)

talarında sık sık sık inzası görü-
lür oldu; zekâsı her sahaya uğra-
yor, nefis nesrile her zeminde bol
bol yazıyordu.

Kendisini o derece yazmak ıpti-
lâsına kaptırdı ki zekâsının bütün
kuvvetine, görüşünün olanca isa-
betine rağmen makalelerinde bir
duyuş ve anlayış inhirafı farkedil-
meğe başladı; bu inhiraf zaman ile
daha şiddet ve sarahat kesbederek
onu açıktan açığa muhalifler züm-
resine geçirmiş oldu. Öyle ki son
yıllarda bu muhalefet vaziyeti
Cenabı türkçülük cereyanlarına
karşı da zıd bir lisan ve tavır al-
mağa sevkettiğinden genç neslin
nazarında edebî şaşaasını sisliye-
cek derecelere kadar varmış oldu.

Bütün dünyada kalem erbabı-
nın siyasi cereyanlara kendilerini
salıverdikleri her vakit görülmüş
hâdiselerden olmaya beraber Ce-
nab'da da aynı hâdisenin vukuun-
dan sonra buna hayret etmemek
lâzım gelirse de, itiraf olunmalıdır
ki, onun san'at semasında en par-
lak bir yıldız olan isminin üzerin-
de bu muhalefet bulutunun bulun-
masına sefelenen bir kaza na-
zarında edebî şaşaasını unutmaya
çalışmak lâzımdır.

Umumî Harbin başlangıcında
Cenab kendi isteğe tekaüd oldu
ve bundan sonra onu bir uzun za-
man Darülfünun müderrisliğinde
gördük.

Kendisile «Servetifünun» mat-
baasında sık sık buluşurduk, Ah-
med İhsan'ın matbaasında bu bu-
luşmalara son verildikten sonra o-
nunla buluşmak için iki fırsat kal-
dı: Darülbedayi ve Darülfünun.

Ben de onun gibi birincisinde
edebî heyet azâlığında, ikincisinde
de müderrislikte bulunuyordum,
ve edebiyat şubesinin meclisi mü-
derrisin reisi idim. Harb Darülfü-
nun talebesinin büyük bir kısmını
almıştı, diğer müderrislerle bera-
ber onun da benim de derslere de-
vam edebilen talebe adedi pek zi-
yade azalmıştı, adedi azalmayan
yer Alman muallimlerin de iltiha-
kından sonra meclisi müderrisin
idi. Gün olurdu ki meclis otuz ki-
şilik koskoca bir heyet halini alır
ve hemen her toplantısında görü-
şülecek, münakaşa edilecek mev-
zu'lar bulunurdu.

Cenab niyaset makamına gö-
sol tarafta oturur, pek az söyler,
ihtiraz ve içtinab tavrile büzülmüş
fakat gözlerinde her vakit, müna-
kaşa edilen şeyler için, bana bak-
rak bir istihza lem'ası ile ışık da
bir nezar bulunurdu.

Bu Darülfünun refakatine de-
bir hatıra var: Bir gün ben de-
veriyordum harbe giden talebe-
den arta kalanlar her derste seçti-
ondan fazla olamazdı, bu adede-
de her zaman değişiklikler oldu-
ğundan ben derslerin silsilesinde
bir intizam ve irtibat gösterem-
yecek hale gelmiştim. Onun için
mevcud talebeyi mümkün mer-
be istifade imkânına ulaştıracak
çareler arardım.

Bir gün mevcut olanlara o gün
galiba sekiz kadar vardı. On ye-
dinci asır Fransız hâlenüvî-ler
den iki büyük üstad hakkında
Racine ile Corneille, kısa bir mu-
kayese yaptıktan sonra her ikisin-
den birer nümune göstermek ist-
emiştim. Pek iyi tahattur etme-
yorum, bunlardan birincisinin bi-
hâilesinden bir parçayı kelime
kelime, misra' misra' terceme e-
derek izaha başlamıştım ki yavaş-
ça kapı açıldı ve Cenab müsaad-
istiyen bir eda ile içeri girdi. He-
ayağa kalktık, yanına bir iskemle
getirterek ona yer gösterdim ve
usulca kulağıma fısıldadı: «Ne
kadar kalabak!... Böyle bir huz-
zar kütesine nasıl söz söyleyebil-
yorsunuz diye anlamak istedim»
Bende bugün tek bir kimse yok.

Gülümsemdim ve sanki o yanımı
değilmişçesine derse devam ettim.

Maksadı neydi, bilmiyorum. Sa-
dece vakit geçirmek, belki de be-
nim bir yabancı dil bilmiyen tale-
beye ne suretle «Edebiyatı garbiy-
tarihi» dersleri verdiğime vâkıf
olmak, daha doğrusu benimle be-
raber bulunmak için gelmiş ola-
caktı.

Ders bittikten sonra yalnız ka-
linca elimi sıktı: «Tebrik ederim
dedi, bu müşkül işin içinden ko-
layca çıkıyorsunuz. Ben türkçe e-
debiyat dersi veriyorum amma ma-
vaffak olduğuma hiç zahib de-
lim...»

H. Z. Uşaklıgil

HİKAYE

SALVATORE

Yazan: Somerset Maugham

Çeviren: İbrahim Hoyi

Elimden gelecek mi bilmem?

Salvatore'yi ilk, çinkin yüzü, gülen bir ağız ve tasasız gözleriyle on beş yaşlarında bir çocuk iken tanıdım. Sabahları, üzerinde hiçbir şey yokmuş denecek bir şekilde kumlukta uzanıp yatarak geçirirdi. Kararmış, yanmış kahverengi vücudu da kâta kadar ince idi. Baştan başa bir girinlik muskası idi kâfir. Her an denize girer, çıkar, balıkçı çocuklarına has bir çarmla kendisini sıkmadan kaba kulaçlar atarak yüzerdi. Nasırlanmış, sertleşmiş ayaklarıyla (zira pazarlardan maada ayak kabı giymezdi) girintili çıkıntılı, yamrı yumru kayalara tırmanarak oradan kendisini bir sevinç, neş'e çığıltı ile suyun içine fırlatırdı. Babası öz mahi bir asma fidanlığı olan bir balıkçı idi. Salvatore'da kendisinden daha küçük olan iki erkek kardeşine dadılık ediyordu. Biraz açıldılar mı, sahile dönmeleri için onlara bağırtır; ve yavan, basit öğle yemeğini yemek üzere amsularla bezeli güneşten yanan tepeli tırmanma zamanı gelince de onları giydirdi.

Fakat bu cenub bölgelerindeki çocuklar çabucak büyür. erginleşirler. Bizim Salvatore de az bir müddet sonra Marina Grande'da oturan güzel bir kıza delice, çılginca âşık oldu. Kızın ormandaki kaynaklar gibi gözleri vardı ve kendisini Sezarlarm bir kıztı gibi satıyordu. Nisan landılar, fakat Salvatore askerlik ödevini yapıp bitirinceye kadar evlenmelerine imkân yoktu. Onun için de Kral Victor Emanuel'in filosunda bir deniz eri olmak üzere, ömründe aslâ ayrılmadığı adasını terkederken bir çocuk gibi ağladı. Kuşlardan daha az hür olmayan bir insan için, başkalarının emri altına girmek elbette ki güç idi; amsular arasındaki beyaz küçük bir klübede yaşamak dururken, bir zırlıda yaşıncılarla bir arada bulunmak, yaşamak ise daha güç bir işti; ve karaya çıktığı sıralarda dostsuz ve

arkadaşsız, gürültülü patırtılı sokakları yarıp geçmeğe ürktüğü ahali ile tıklım tıklım dolu şehirlerde yürümek, sessiz yollara, dağlar ve denizlere alışmış olan kendisine pek acı geliyordu. Müthiş surette memleket hasretlisi olmuştu. Fakat, hepsinden daha beteri, üstünü genç kalbinin bütün ihtirasıyla sevdiği kızdan ayrılmayıydı. Ona (acemi bir el yazıtı ile) imlâsı bozuk, uzun mektuplar yazarak, nasıl hep onu düşündüğünü, ve yuvasına dönmeği ne kadar arzuladığını bildiriyordu. Salvatore'yi şuraya buraya, Spezia'ya, Venediğe, Bari'ye ve nihayet de Çine yolladılar. Burada kendisini aylarca hatıranede yatıran esrarlı bir hastalığa tutuldu. O buna birer köpeğin dilsiz ve anlamıyan, duymıyan sabrı ile dayandı. Hastalığının bir nevi romatizma olduğunu ve bundan böyle askerliğe yarayacağını anladığı zaman sevincinden kalbi duracak gibi oldu. Zira evine dönebildi artık, ve doktorlar kendisine artık aslâ iyileşmeyeceğini söyledikleri zaman (gerçekten hiç kulak bile vermemişti bu sözlere (üzülmedi. Bütün derdi günü, tasası, o kadar çok sevdiği küçük adasına ve kendisini bekleyen kıza ne zaman kavuşacağı idi.

Napoliden, gelen gemiye yanaşan sandala binip de karaya yollandığı zaman rihimde babasını, anasını ve şimdi büyümüş olan iki erkek kardeşini seçti. Orada bekleyen kalabalık arasında sevgilisini aradı. Göremedi. Rihtime çıkar çıkmaz öpüşme sahneleri girila gitti. Hepsi de yufka yürekli insanlar olduğu için, birbirleriyle sarınış dolayışken az buçuk ağlaştılar. Salvatore kız sordu. Anası, bilmediğini, ve onu iki üç haftadanberidir de görmediğini söyledi; bunun üzerine gece, mehtab, çarşaf gibi durgun denizde aynalanır, ve Napolinin ışıkları uzaklarda göz kırparken, Salvatore, Marina Grande'ye, kızın evine yollandı. Kız anasıyla birlikte

kapılarının eşiginde oturuyordu. Delikanlı, onu uzun bir zamandanberi görmediği için utanıyordu. Kıza yol lamış olduğu ve geleceğini bildiren mektubunu alıp almadığını sordu. Evet, bir mektub almışlardı, ve adadaki delikanlılardan birinden de hasta yattığını duymuşlardı. Fakat... Fakat bir daha aslâ iyileşmeyeceğini de öğrenmişlerdi. Doktorlar bir sürü boş lâkırdı eden insanlardı. Lâkin Salvatore yurduna döndüğünü, ve iyileşeceğini bal gibi biliyordu. Ortada derin bir suskunluk oldu. Sonra ana genç kıza başile bir işaret yaptı. Genç kız indireceği darbeyi az buçuk daha hafifletmeyi hiç düşünmedi bile. Düpe düz kesenkes ve mıkının bütün dobralığı ile, bir erkek gibi çalışanuyacak kadar kuvvetli olmayan bir insanla hiçbir zaman evlenmeyeceğini söyledi. Kendisi, anası ve babası kararlarını vermişlerdi. Babası da aslâ böyle bir evlenmeye razı değildi.

Salvatore evine döndüğü zaman, ailesinin her şeyi önceden bildiklerini anlattı. Kızın babası onlara gidecek verdikleri kararı bildirmiş, onlar ise bunu, ona açaabilmek cesaret ve kudretini kendilerinde bulmamışlardı. Salvatore anasının göğsüne yaslanarak ağladı. Çok bedbahttı. Fakat kıza kabahat bulmuyordu. Bir balıkçının yaşayışı çetindi. Dayanma ve kuvvet isterdi. Pek iyi biliyordu ki, genç kız kendisini besleyemeyecek bir erkekle evlenmeğe elbette ki yanasmazdı. Salvatore'nin gülümsemelerini acı, hüznü büzdü; bakışlarına o pa yemiş bir köpeğin bakışları geldi, fakat delikanlı şikâyet etmedi, ve o kadar çok sevdiği kızın aleyhinde tek bir fena söz söylemedi. Birkaç ay geçip de, babasının asma fidanlığında çalışıp, balığa giderek umumi yaşayışa katışınca, anası ona, köyde, kendisiyle evlenmek isteyen bir genç kadını sağlık verdi. Bu kadının ismi Assunta idi.

Salvatore:

— Mübarek çıkının biril. Dedi.

Kadın, delikanlıdan yaşlı idi, yirmi dört, yirmi beş yaşlarında vardı, askerlik ödevini yaparken Afrika'da maktul düşen birisile nikâhlanmıştı. Az buçuk parası vardı. Şayed Salvatore kendisiyle evlenirse, ona bir kayık alacağını, ve o sıralarda hoş bir tesadüf neticesi olarak kiracısız kalan bir asma fidanlığını da tutabileceklerini vadeliyordu. Anası oğluna, Assunta'nın kendisini Festa'da (şenlik) görmüş ve derhal sevmiş olduğunu da katmayı unutmadı. Salvatore tatlı tatlı gülümsemedi ve düşünceğini söyledi. Entesi Pazar, gündelik yarık pırtık gömlek, ve pantolonlu halinden daha az, altmış görüldüğü, siyah kakti ekbiselerini giyerek mahalle kilesinin büyük âyinine gitti ve genç kadını iyice ve raba'ca görebilecek bir yere oturdu. Tekrar evine dönünce de anasına, kadını evleneceğini söyledi.

Ve evlendiler, güzel, şirin bir asma fidanlığının ortasında beyaz badanalı küçük bir eve yerleştiler. Salvatore artık uzun ve levend boyu ile neş'eli bir adam olmuştu. Fakat o çocuk gibi inan bağışlayıcı, iyi gözlerinin bakışları ve tatlı gülümsemesi daha hâlâ kaybolmamıştı. Salvatore ömrümde gördüğüm insanların en iyi huylularından biridir. Karısı Assunta abus suratlı, keskin hatlı ve yaşından çok daha büyük gösteren bir kadındı. Fakat iyi bir kalbi vardı, hele hiç de abdal değildi. Salvatore, erkekçe ve ustaca tavırlar takındığı zaman, Assunta'nın kocasına baştan başa hayranlık, perestis okunan bir gülümseme ile baktığını gördüğüm zamanları pek hoşuma giderdi. Assunta kocasının iyi, uysal hallerinden daima mütebassis idi. Fakat onu yüzüstü bırakan ve aldatan fetan kıza aslâ tahammülü yoktu. Derken çocukları da oldu.

Ağır ve güç bir ömür sürüyorlardı. Bütün balık mevsimi boyunca, Salvatore akşama doğru; kardeşlerinden birle kayığına atlar; balık bölgesine yollanırdı. Bu altı yedi mil bir yoldu. Salvatore, geceyi oralarda geçirerek iyice kâr getiren balıklardan tutardı. Arkasından, tutulan balıkları Nopoliye gidecek ilk vapura yetiştirmek üzere, vakitinde satabilmek için aynı uzun yolu, bu sefer tersine, katetmek icah ederdi. Geni kalan zamanlarda da,

DENİZCİLİK

(Baş tarafı 3/1 de)

manyanın, demokrasilerin Avrupa batısında bir cephe açmaları ihtimali üzerinde endişe ile durmuş olması tabiidir.

Lavalın hâkim bulunacağı bir Fransanın böyle bir teşebbüse karşı duracağını kabu edebiliriz. Nitelikli Vişi Madagaskara mukavemet edilmesi emrini vermiştir.

Laval iş başına geçtiği sırada Fransız donanmasının Almanyaya teslim olmayacağını ve «yalnız Fransanın müdafaasında» kullanılacağını söylemişti. Fakat gayet tabiidir ki Fransız topraklarına İngiliz ve Amerika askerlerinin ayak basmaları halinde Laval, beklenen dakikanın geldiğini ve Fransız donanmasının ikinci bir istilâdan Fransız topraklarını vekkaye etmesi icab edeceğini söyleyebilecektir. Şimdi, Madagaskar hâdisesi dolayısıyla Fransanın demokrasilerle arasının açıldığı bir sırada Fransız donanması mevzuu tekrar ortaya atılmıştır.

Fransız donanması vâkıa Madagaskardaki muharebelere müdahale edemez, fakat Akdenizdeki harekâta müessir olmak bakımın-

dan ehemmiyetli bir faktördür. Bunu böylece tesbitten sonra Madagaskar hâdisesini ele alalım. Bu olayı deniz stratejisi bakımından inceleyerek birbirine bağlı iki hakikat ile karşılaşırız:

1 — Madagaskarın Japonlar tarafından işgal olunması demokrasiler için hakiki bir tehlike olabilir. Çünkü Madagaskar adası yalnız Hind yolunu değil, aynı zamanda demokrasilerin en emin saydıkları Basra körfezi ve Kızıl denizine giden Kap yolunu kesen en mühim stratejik bir mevkiide bulunmaktadır.

2 — Madagaskarın Japonlar tarafından işgal olunmamasını temin için en kolay çare bizzat İngilizlerin buraya yerleşmeleridir. Fakat, tek sebep bu değildir; ikinci sebep de Hind denizindeki Anglo-Sakson deniz nakliyatını koruyacak ve Japon deniz üstü, denizaltı ve hava kuvvetleri karşısında bu denizde nakliyatı idame edebilecek donanma cüzütamalarının dayanacakları yegâne üsse sahip olabilmeleri İngilizlerin Diego Suarez yerleşmeleri ile ilahidir. S. G.

şafak vaktinden, güneş kendisini istirahatate mecbur edecek âne kadar çalışıyor ve sonra hava biraz serinler serinlemez, tekrar işe koyulup karanlık bastırınca kadar fidanlıkta didiniyordu. Ekseriya romatizması tutarak hiçbir iş yapamıyor, o zaman sigara içerek kumlukta uzanıyor, bütün vücudunu sizler kapladığı halde, herkesin birkaç tatlı sözle gönlünü alıyordu. Plâjda yitkenmiş gelen ecnebler, onu böyle yatar görünce, İtalyan balıkçıların müthiş surette miskin, tenbel olduklarını söylemekten kendilerini alamıyorlardı. Bazan denize sokmak için çocuklarını da birlikte getirirdi. İkisi de öğlandı, o sıralarda büyüğü üç, küçüğü de iki yaşlarında kadardı. Oğlanlar çirkiçiplak su kenarında oynasınlar. Salvatore'de bir kayaya çıkarak onları suya sokardı. Büyük oğlan bu amelîyeyi engin bir kayıdsızlıkla karşılar, fakat küçük çiyak çiyak bağırtırdı. Salvatore'nin koyun badu gib büyük, durma, amcasına çalışma yüzünden kabalaşmış, hantallaşmış elleri vardı; fakat çocuklarını yıkarken, onları öyle bir okşarak tutar, ve koruya

koruya kurular ki, bu eller valla-hi billahi tıpkı çiçeğe benzerdi. Salvatore çıplak yavrusunu avucunun içine oturtur, ykariya doğru kaldırarak onun minikliğine güler, ve bu gülüşü, kahkahası bir meleğin kahkahasına benzerdi. Bu sıralarda gözleri tıpkı çocuklarının gözlerinin güzelliği ile parlardı.

Hikâyem şu cümle ile başlamıştı: Elimden gelecek mi bilmiyorum. Şimdi de buraya kadar okuduklarımızla ne kasdetmek istediğimi söyleyeyim: Niyetim size bir adamı, dünyada en bulunmaz, herhangi bir insanın malik olabileceği en sevinli, en lütüfkâr ve en değerli bir meziyetinden başka bir şeyi olmayan a-lelâde bir İtalyan balıkçısını tasvir ederken, şu birkaç sayfa ile merakınızı çekebilip bilemeyeceğimi anlamaktı. Nasıl olmuştu da onda böyle garib, umulmadık bir meziyet bulunmuştu. Allah bilir. Ve bu meziyetin ne olduğunu şu dakikaya kadar da keşfedemediysemiz, ben size söyleyeyim dostlarım. İyilik, sadece iyilik.

İbrahim Hoyi

Bomba davasına bu sabah devam edildi

İlk celsede İstanbul Emniyet müdürlüğünün cevabı okundu

Müddeiumuminin iddianamesini muhakemenin gelecek celsesinde okuyacağı anlaşılıyor

Ankara 13 (Hususi) — Suikast teşebbüsü maznunlarının muhakemelerine bugün Ağırcezada saat 9,30 da devam edildi. İlk olarak İstanbul Emniyet müdürü Kâmurandan gelen cevap okundu. Bu cevabda, örfi idare muntakasında herkesin hüviyet varakasını üzerinde taşıması mecburiyeti olduğu, bu arada sivil memurların 3 Mart 1942 tarihinde Asmalimescide rastgeldikleri ve şüphelendikleri bir şahsa hüviyet sordukları, cevap alamadıkları, bu adamın üzerinde tabanca taşıdığını farkettikleri, adamın memurlardan kaçmak istediği, sonra yakalanınca Sovyet konsoloslüğundan şoför İvan olduğunun anlaşılması üzerine mumaileyhin bırakıldığı ve hüviyet varakasını yanında taşıyarak göstermeğe mecbur olduğu keyfiyetinin kendisine anlatıldığı bildirilmekte idi. Aynı cevabda, Ankarada vukua gelen bomba hâdisesinde medhaldar olduğu anlaşılan aynı konsoloshane memurlarından Pavlofun yerine bir aralık şoför İvanın yakalanması ve sonra Pavlof olmadığı anlaşılarak bırakılması gibi bir hâdisenin asla vukubulmadığı da işaret olunmakta idi.

Emniyet Müdürünün cevabı okunduktan sonra Pavlof sordu: — Tezkerede benim konsoloshane memur olduğum daha evvel tesbit edilmiştir, deniyor. Hangi tarihte tesbit edilmiştir. Öğrenmek istiyorum.

Reis — Tezkerede bu işedair

anlıyorum, yani suikast teşebbüsünden evvel Pavlofun konsoloshane de memur olduğu tesbit edilmiştir. Reis — Pekâlâ. Komilof — Lâkin cevabın bir daha okunmasını rica ediyorum. Cevabın muayyen bir kısmı tekrar okundu ve Komilof Asmalimescidi mevkiinin neresi olduğunun tesbitini istedi ve bu sualinin zapta geçirilmesini diledi.

Reis bu mevkiin neresi olduğunu kendisini ziyaret eden Sovyet sefarethanesi memurlarından ve diğer ziyaretçilerinden öğrenbileceğini bildirdi.

Japonyada deniz inşaatı

Tokyo, 12 (A.A.) — Kabine, bugün deniz inşaatı programının devlet kontrolü altında mevkiine konulması proiesjini kabul etmiştir. Projenin gelecek fevkalâde toplantıda parlamento tarafından tasvib edilmesi icab etmektedir. Kabine açık denizde balıkçılığın kontrol altına alınması proiesjini de aynı celsede tasdik etmiştir.

Norveçe gizlice çıkarılan İngilizler bir fabrikayı uçmuşlar

Stokholm, 12 (A.A.) — Norveçten alınan haberlere göre; gizlice Norveç topraklarına çıkarılan İngilizler Almanların da söylediği ve hile Trondheim'in cenubunda

Müteakiben bavullar hakkında Adapazarında evvelce tutulmuş ve zabıta kalmış zabıt okundu. Bu zıttta Celâl Şen, Celâl Şenin kardeşi Ziya Şen ve Bergüar Şenin ifadeleri vardı. Bu ifadelerden sonra bu defa Adapazarı soruşturmasından gelen cevap okunmağa başlandı.

(Muhakeme devam ediyor) Ankara 13 (Telefonla) — Anlaşıldığına göre iddia makamı, suikast teşebbüsünü davasına aid iddianamesini muhakemenin bundan sonraki celsesinde serdedecektir.

Japonlar Bahamada taarruza geçtiler

Londra, 13 (A.A.) — Yeni Delhidin alınan haberlere göre, Japonlar Bahamada Şue - Yang bölgesinde yeni bir taarruza başlamışlardır. Bu bölgeye yeni Japon takviye kuvvetleri geldiği bildirilmektedir.

Şimali Mandalay'da İngilizler yeni mevzilere çekilmişlerdir. Bahamada, geniş ölçüde faaliyet bulunan Amerikan ve Çin tayyarecileri, Japon yürüyüş kollarını ve askerî topluluklarını şiddetle bombardıman etmiş, düşmana ağır zayılat vermişlerdir.

çunmuşlardır. Bu elektrik santrali denize kadar uzanan Orkla madenleri şimendifer hattına cereyan vermekte idi. Dagens Nyheter gazetesinin bildirdiğine göre, Stokholmda şimdi eski baharlı lokomotifler yolcu ve eşya vagon-

Kıyasıya para harcıyanlar

(Başarafa 1 inci sayfada)

dur. Fakat, bütün milletin temiz evlâdları, cümhuriyetin bu temizleme ameliyesinde hükümetin etrafında birlik yapmalı ve fedakârlıktan kaçınmamalıdır.

Bu işin tatbikinde ise, ön plânda çok ağır mıkıyasta kazanç vergileri almak ve bu yoldaki kazançları böylece ümitsizliğe düşürmek lâzımdır, kanaatindeyim.

Bu gayret ve himmetler sayesinde milletin serveti kurtulur, paranın kıymeti sağlanır durur; çalışmadan, havadan para kazanmak ve israf etmek yolları da kapanır.

Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkanın fikirleri:

— Giyim levazımata üzerinde piyasada fazla alışveriş hakikaten nazarı dikkati celbediyor. Bunun muhtelif sebepleri olsa gerektir. Bir defa, birçok eşyanın ileride bulunmayacağı hakkında geniş bir propaganda yapılıyor.

Pek çokları «hazır varken ne bulduksa alalım» deyip, ihtiyaçlarından fazlasını evlerine dolduruyorlar. Yani, bir nevi istifçilik. Bir kısmı da «mal bulursa dahî pahalı olacak, ileride paranın iştirak kuvveti düşecek» deyip gene ne bulurlarsa satın alıyorlar. Bana kalsa, bütün bu nazariyatı ve propagandayı mal sahipleri çıkarıp, ilân ediyorlar.

Yüksek fiyatlarla işlerini görenler yalnız eşya alımında değil, başka sahalarda da göze çarpıyor. Meselâ, Erenköy - Suadiye muntakasında bu sene mal sahipleri köşklarine bir mevsim kirası olarak binlerle lira istiyorlar. Ve bunlar tutuluyor da. Adada da keza. Gayet tabii olarak memleketimizdeki vasatî geçim standardını bilen her insan bu paraları nereden çıkıyor diye kendi kendine soruyor. Bu servetlerin menşelerini ben tahkik edemem. Yalnız, ortada mahdud bir zümrenin elinde nisbetsiz bir para rulmanı mevcut olduğu muhakkaktır. Kim bilir, belki de bir sınıf para istifçileri şimdi sarfetmeyi saklamaktan daha hesablı buluyorlar.

«Son Posta» nın spor tefrikası: 48

Kara Ahmet

Kuşçubaşile güreş

— Altmış altı okka imiş efendimiz.

— Nasıl olur lala?. Altmış altı okka benim topal koç geliyor.

— Efendimiz, kendisi söyledi okkasını...

— Nasıl bir adam?.

— Kara yağız, kuru suratlı. Adaleli bir adam efendimiz.

— Doğrusu merak ettim. Getir şunu huzuruma bir yol göreyim. Demişti.

Yozgadlı Hasan, Arnavud oğlunu dairesinden aldı, getirdi. Sultan Aziz, Arnavud oğlunu görünce şaşmıştı. Onun Kırkpınar güreşini kurtaran bir pehlivan olduğuna inanmamıştı. Kendi kendine mülâhaza ediyordu:

— Acaba, başka bir Arnavud oğlunu mu gönderdiler?

Ve, böyle olduğuna kanaat getirdiğinden dolayı söze şöyle başlamıştı:

— Oğlum? sen, pehlivan mısın? — Evet efendimiz sayei şahanenizde...

— Kırkpınarda Kara Mandayı, Arab oğlu İzzeti filân yenen sen misin?

— Sayei şahanenizde kulunuzum...

— Maşallah! —

— Aslen Arnavud musun?

— Hayır efendimiz..

— Nerelisin ya?..

— Kastamonuluyum efendimiz.

— Ha, demek Anadolulusun?.

—

— Ne diye sana Arnavud oğlu, diyorlar öyle ise?.

Arnavud oğlu, macerasını anlatmıştı. Sultan Aziz daha hâlâ gözlerine inanamıyordu. Veliahd, sorgularına devam etti:

— Kaç okka geliyorsun oğlum? — Altmış altı okka...

—

—

— Aferin sana. Sarayda ye iç otur.. benim iki başpehlivanım var seni onlarla güreştireyim..

— Başüstüne efendimiz..

Ahmeddir.

Diğeri Hamlacı Mehmeddir. Önümüzdeki hafta Cuma namazından sonra, Ahmedle güreş yaptırma. Nasıl keyfin yerinde mi?.

— Sayei şahanenizde hazır mı?

— Pekâlâ.. haydi istirahat et bakal!

Dedi. Arnavudoğlu, dairesine çekilmişti. Sultan Aziz de Yozgadlı Hasan da bir an evvel Arnavud oğlunun güreşini görmekte sabırsızlanıyorlardı.

Murad Ağa, o kadar tatlı anlatmıştı ki, Kara Ahmed, canlı dev masalı dinler gibi canü gönülden kendini Murad Ağaya kaptırmıştı. Bir kere dahî olsun lâfını kesmemişti.

— Ah, acaba güreş nasıl oldu?

— Nasıl mı oldu? Senin anlatıcağın veliahdin iki başpehlivanı da birer birer mağlûb etti. Her ikisi de birisini on yedi dakikada, öbürünü de on iki dakikada. Sultan Aziz, Arnavud oğluna meftun olmuştu.

(Arkast var)

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme 30.4.42
İSTANBUL

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Türkiye	1400	750	400	100
Yunan	2340	1220	710	270
Ecneb:	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirilmeğe 25 kuruştur.

Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Zehirli gaz muharebesi başlayacak mı?

Vaşington, 12 (A.A.) — Nev-york ve Vaşingtonda Çörcil'in nutku İngilizlerin Almanya'ya karşı sınırlı harbine başladıkları suretinde tefsir edilmektedir. Bu sınırlı harbinin siddetli bir müttefik taarruzu ile desteklenebileceğine de ayrıca işaret olunmaktadır.

Almanların muharebelerde zehirli gaz kullanabileceğine dair Çörcil tarafından yapılan tebliğ Avrupa'nın işgal altındaki kısımlarından son zamanlarda gelen haberler teyid etmektedir. Bu haberlere göre bir kaç haftadanberi gazlı obüsler ve tayareler vasıtasıyla gaz yaymağa mahsus silindireler taşıyan trenler Polonyadan geçmektedir. Bundan başka Almanya'da yeni bir gaz maskesinin tecrübeleri yapıldığı ve yeni tiplerde gaz maskelerinin süratle orduya dağıtıldığı malumdur.

Vaşington 12 (A.A.) — Kimya muharebesi servisi sözcüsü Pazar-tesi günü şöyle demiştir:

Birleşik Amerika ordusuna mensub her asker, kendi şahsına aid olmak üzere bir gaz maskesine sahiptir. Bu maskenin cheyri tamamı ile koruduğunu ve şimdiye kadar malum bulunan bütün zehirli gazlere karşı bütün teneffüs cihazları nı muhafaza ettiğini sanıyoruz.

Nevyorkta gaz maskesi dağılıyor
Nevyork 12 (A.A.) — 7 milyon NevYorkluya gaz maskesi dağıtılacaktır.

Kırım'daki muharebe tam bir inkişaf halinde..

(Baştarafı 1 inci sayfada)
Kerç yarım adası dolaylarında ve Azak denizinin cenubu şarkı sahili civarında Alman hava kuvvetleri topyekün 5000 tonluk 2 nakliye gemisi ile daha küçük tonajda bir kaç gemi daha batırmışlardır. Başka bir ticaret vapuru da hasara uğratılmıştır.

Şark cephesinin diğer kısımlarında düşmanın taarruz teşebbüsleri akim kalmıştır. Alman, Hırvat ve Rumen kıt'aları tarafından yapılan taarruz ve keşif hareketleri muvafakiyetli neticeler vermiştir.

Laponyada ve Murman cephesinde düşmanın daha az kuvvetlerle yaptığı müferid taarruzlar geri püskürtülmüştür.

Muharebe inkişaf halinde
Berlin 12 (A.A.) — Kerç yarım adasında Alman ve Rumen kıt'aları mühim hava kuvvetlerinin himayesinde 8 Mayıs'ta taarruza geçmişlerdir. Muharebe tam bir inkişaf halindedir.

Sovyet tebliği
Moskova 12 (A.A.) — Reuter: Sovyet gece tebliği:

Kerç yarım adasında siddetli çarpışmalar olmaktadır. Cephenin diğer kesimlerinde önemli hiçbir şey olmamıştır.

10 Mayıs'ta 38 Alman uçağı tahrib edilmiştir. Biz 12 uçak kaybettik.

Karadeniz filosuna mensub av ve bomba tayareleri bir malzeme koluna hücum ve 18 kamyon tahrib etmişlerdir.

Almanlar, Briçan cephesinde 2 kez püskürtülmüşlerdir.

Almanların kaybı, subay ve er olarak 1.600 kişidir.

Sovyet tebliği
Moskova 12 (A.A.) — Reuter: Rus tebliğine ekleri:

Sima hattı cephesinde siddetli çarpışmalar olmaktadır. Almanların insan ve malzeme kayıtları çok ağırdır.

Hazin Vefat

Serces topçu komandanı General Hasan Tevlik malûmunu ve Eib Fakültesi radyoloji profesörü Dr. Muhterem Gökmengin babası, Mühendis Ahmet Hümayun muallimlerinden emekli binbaşı Mustafa Remiz Gökmengin uzun zamandır müptela olduğu hastalığından kurtulmuş, ancak dün Nispetiye'de vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on üçte Teşvikiye caminden kaldırılarak Okmeydanı'na nakledilmiştir.

Eski gazeteci arkadaşlarımızdan olan güzide profesör Muhterem Gökmengin kederli ailesine taziyelerini sunan meihuma Allah'tan rahmet dileriz.

İngilterede yiyecek tahdidatı

Londra 12 (A.A.) — Bugün lordlar kamarasında beyanatta bulunan işe nazırı lord Woolton, 1 Haziran'dan itibaren restoranlarda azami yemek fiyatının adam başına 5 şilling olacağını söylemiştir. Yemekler üç tabak olarak tahdid edilmiştir.

Kanlı savaşlar oluyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)
sinde bulunan Alman topçu mevzileri pek siddetli bir topçu hazırlığından ve bomba ile yapılan bir gece taarruzundan sonra bir düşman tümeninin taarruzuna uğramıştır. Pek siddetli olan ve bütün gün devam eden müdafaa muharebeleri Alman kıt'aları için tam bir muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Geçen 8 Mayıs'tanberi cephenin yalnız bu kesiminde 16 düşman tankı tahrib edilmiştir.

İmen gölünün şimali kısmında muvakkaten mevzilerimize girmiş olan düşman siddetli muharebeler neticesinde geri püskürtmek mümkün İken Alman kıt'aları burada düşmanın inaderi mukavemeti karşılamışlardır. Kıt'alarımız buna rağmen kendilerine gösterilen hedeflere varmağa muvaffak olmuşlardır. Göğüs göğüse yapılan bir muharebe esnasında 3 düşman tankı tahrib edilmiştir.

Bundan başka düşmanın taarruzları aynı kesimde bir Alman istinad noktasına teveccüh etmiştir. Sayca üstün olan düşman kuvvetlerinin tazyiki karşısında bu nokta muvakkaten tahliye edilmiştir. Siddetli muharebelerden sonra kıt'alarımız bu istinad noktasını geri almışlardır. Alman istinad noktasına geri almışlardır. Alman istinad noktasına geri almışlardır.

Alman hava kuvvetleri İmen gölünün şarkında düşmanın işe kollarına, antreplarına ve barakalarına taarruz etmişlerdir. Düşmanın bu sefer esnasında muhtelif mevziler arasında irubati temini için inşa etmiş olduğu bir şimendifer hattı tam isabetlerle muhtelif yerlerinden kesilmiştir. Mühim bir işe yolu üzerindeki asker ve her türlü malzeme yüklü 50 den fazla kamyon ciddi surette hasara uğratılmıştır.

Büyük Alman taarruzu başladı mı?

(Baştarafı 1 inci sayfada)
ningrad cephesinde geniş Rus taarruz hareketlerinden ve Smolensk'te Alman kıt'alarının önemli faaliyetinden bahsediyor.

Almanların pek yakında orta cepheye büyük bir taarruza kalkacakları bildiriliyor.

Londraya göre
Londra, 12 (A.A.) — Annalistin askeri müfaleası:

Yakında bir taarruz yapılacağı gösteren büyük ölçüde Alman tahdidatı yapıldığına dair hiçbir belirti mevcut olmadığı halinde Çörcil'in dün akşam söylediği söz, dikkati cebretmeye değer. Ya zarırlıklar son derece itina ile gözlenmiştir ve gözden kaçacaktır ki buna da ihtimal yoktur, yahud dikkati çekecek kadar büyük ölçüde ilerlememiştir. Bu son ihtimalin doğru olmasında şaşılacak bir şey yoktur. Kış seferi yapan kıt'aların uzun bir dinlenmeye ihtiyacı duyacak kadar yorgun olmaları da kuvvetli bir ihtimaldir.

Kırım'da vaziyet

Londra, 12 (A.A.) — Royter ajansının askeri muharririnin öğrendiğine göre 8 Mayıs'ta Almanlar Kırım'da pek geniş bir ölçüde taarruza geçmişlerdir. Birkaç tümen tankların ve büyük hava teşküllerinin himayesinde harekete geçmiştir. Bu kuvvetler 25 den 34 kilometreye kadar uzanan dar bir cepheye faaliyette bulunmaktadırlar. Tayareler bilhassa kıt'alara ve muvasala yollarına taarruz etmişlerdir. Hava güzel ve yerler kurudur. Bu taarruz şimal kesiminde biraz muvaffak olmuş ise de cephenin diğer kısımlarında beri püskürtülmüştür. Almanlar ağır kayıplara uğratılarak ilk

Eti Bank ve Sümer Bankın sermayeleri artırılıyor

Ankara, 12 (Hususî) — Etibank sermayesinin 100 milyon İraya iblağına ve Sümerbank sermayesinin tezyidine dair Meclise iki lâyiha verildi.

Birmanya - Çin hududunda Japon ileri hareketi

Cungking, 12 (A.A.) — Çin tebliği Japonların tahkiye adiktan sonra Yunnan cephesinde mukabil taarruza geçtikleri haber veriyor.

Tokyo, 12 (A.A.) — Birmanya - Çin hududunun ötesinde mağlub edilen Çin kıt'alarını Yunnan eyaletinin uzak bir noktasına kadar tahki eden Japon kuvvetleri bu yıkımdan gibi ilerlemelerinden büyük ganimetler ele geçirmişlerdir. Domei ajansına göre ric'at halinde bulunan Çin kıt'aları Birmanya yolu boyunca muazzam miktarda harb malzemesi bırakmışlardır. Wantien hudud şehrinde benzin ve yağ dolu binlerce tenekte ve çok miktarda pirinç ve tuz bulunmuştur. Sefang ve Vagşinde de birçok ganimet ve bu arada binlerce otomobil lastiği ele geçirilmiştir.

Yeni Delhi, 12 (A.A.) — Cungkingden gelen haberler, Japonların Birmanya ile Yunnan arasındaki hududda kömür Vanking şehrinin tahliye ettiklerini bildirmektedir. Çin yetkilileri Mandalay bölgesinde faaliyettedirler.

Malta'da sağlam bir ev kalmadı

Londra 12 (A.A.) — İngiltere kralı; Malta eski valisi general Dobbie'yi en yüksek şeref madalyası ile taktif etmiştir.

General Dobbie şunları söylemiştir:

Almanlar adayı işgale kalkarlarsa feci bir akibete uğurlar.

Yeni vali lord Gort'un tektük sağlam kalan binalardan birinde oturduğundan habesden general Dobbie takriben her evin; her so-kağın hasara uğradığından; adada refah ve hayat namına hiçbir şey kalmadığından bahsetmiş; fakat şikâyetler olmadığını ilâve etmiştir.

Kayalardaki sığınaklar da olmasa imiş ziyat iki misline çıkacaktır.

Malta 12 (A.A.) — Kahirede: resmi bir kaynak Malta adasına takviye kuvvetlerinin gönderildiğini ifşa etmiştir.

Alman hava kuvvetleri kayıplarının ağırlığına bu yüzden önemli mahkemeldir. 18 uçak tahrib edilmiş; birçokları da hasara uğratılmıştır.

Parti Grubu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

vekilî Trabzon me'usu Hasan Sakanın reisliğinde toplanıyor.

Celsenin açılması ve geçen toplantıya aid zabıt hülâsasının okunmasının müteakib kürsüye gelen Hariciye Vekilî Şükri Saracoğlu, son haftalar içinde bizi uzaktan yakından alakalandıran siyasi hâdîseler hakkında beynat-bulmuş ve bu izahat umumî heyetçe tasvib olunarak ruznamenin diğer maddesine geçmiştir.

Bu maddede Kayseri me'usu Suad Hayri Ürgüblü'nün, millî emlak ile mübadil ve gayri mübadil işlerine dair Maliye Vekâletine tevcih etmiş olduğu sual takriri vardı. Takririn okunmasını müteakib söz alan Maliye Vekilî'nin bu mevzu üzerindeki izahatından sonra runamede müakere edilecek başka madde olmadığından saat 17.15 de toplantıya son verilmiştir.

mevzilerine dönmek zorunda kalmışlardır. Bu taarruzun bunca zamandanberi hân edilen ilk bahar taarruz olması ihtimali pek zayıf ise de sadece mahallî bir taarruzdan çok daha geniş bir ölçüde yapılmaktadır. Belki de şimâkte yapılacak daha ciddi bir hareketin başlangıcıdır.

Mercan deniz muharebesinin neticeleri

Vaşington 12 (A.A.) — Dün tabrik okunduğu teyid edilen 1 Japon muhribile 2 ticaret gemisinin, Mercan denizi muharebesinde hiç bir illiği yoktur.

Esasen, Mercan denizi muharebesine aid tafsilât gelince bideyette batırıldığı veya hasara uğradığı bildirilen yeni bir Japon asker taşıt gemileri miktarına daha başkaları da ilâve edilmiş bulunacak ve Japon kayıplarının gerçekliği anlaşılacaktır.

Tokyo'ya göre
Tokyo 12 (A.A.) — Mercan denizindeki deniz muharebesine bitmiş nazariye bakılabilir.

Japon kuvvetleri Amerikan donanmasını dağıtmıştır.

Cenevre 12 (A.A.) — NevYorktan bildirildiğine göre orta hacimde 2 Amerikan nakliye gemisi Atlantik sahili açığında batırılmıştır. Sağ kalanlar şark sahilinde bir limana çıkartılmıştır.

Türk hava kurumu kurultayı

Ankara, 12 (A.A.) — Türk Hava Kurumu genel merkez heyeti, bugün saat 10 da Mardin me'usu general Seyfi Düzgörenin başkanlığında toplanarak sekizinci Kurultayın 5 Haziran 942 den 8 Haziran akşamına kadar sürmesini kararlaştırmış. Kurultay programile güdeminin, Kurultaya sunulacak rapor ve nizamnamede yapılacak değişiklikleri tesbit ettikten sonra toplantıya bitmiştir.

18 yaşında bir genç nişanlısını kaçırdı ve kızın babasını yaraladı

İzmir, 12 (Hususî) — Görece köyünde 18 yaşında İbrahim nişanlı Müferrah evlenmek üzere kaçmıştır. Bunu haber alan kızın babası İsmail derhal İbrahim'in evine gitmiş ve kızını almak istemiştir. İbrahim kızın ihtiyar babasını tabanca ile karşılamış ve zavallıyı beyninden yaralamıştır.

MARMARA'da

Bugün

Büyüyen ŞİRLEY

in son filmi

KÜÇÜK YILDIZ

DİKKAT:

ŞİRLEY'in sinema dünyasına bu veda eserinde son defa görmüş olacaksınız.

Ayrıca:

Dünyanın üstünde çalıtıcı bir rüya dolaşıyor.

ATEŞLİ KADIN

Ginger Rogers

James Stewart

Matinelerden itibaren başlıyor.

Atatürk bayrak koşusu

Tercan 12 (A.A.) — Atatürk bayrak koşusu devam etmektedir. Bayrak büyük bir kalabalığın coğkun gösterileri arasında 6.15 de Tercanda kaymakam tarafından atletlere teslim edilmiş ve Erzincana doğru yola çıkmıştır.

Pariste yeniden bombalar atıldı

Nevyork 12 (A.A.) — Trans Radio telsizinin aldığı Vichy haberine göre, sıkı bir sansürden geçen Paris telegrafları Paris bölgesine yeniden bombalar atıldığını ve bazı otellerde bir demiryolu garının hasara uğradığını bildirmektedir.

Türk inkılâb tarihi enstitüsü müdürlüğü

Ankara, 12 (Hususî) — Dil, Tarih Fakültesi profesörlerinden Enver Ziya Karatürk inkılâb Tarihi Enstitüsü Müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Alman deniz kafilelerine taarruz

Londra, 12 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Sahil servisine mensub tayareler düşman ticaret gemilerine karşı taarruzlarına devam etmişlerdir. Pazar gecesi bir Hudson tayarası Mandal civarında düşmanın bir işe gemisini bombalamış ve hasara uğratmıştır.

Dün gece Norveç sahili açığında bir keşif uçuşu yapan bir Hudson tayarası Alesund civarında refakat halinde seyreden bir düşman kafilisi görmüştür. Kafilenin en büyük vapuruna taarruz eden bu tayyare bir kaç tam isabet kaydetmiştir. Alevler içinde kalan vapur dürmüştür.

Dün Frise adaları açığında refakat halinde giden bir düşman kafilisine yapılan gündüz taarruzundan sahil servisine mensub 2 tayyaremiş dönmemiştir.

Manastır po'is müdürü öldürüldü

Londra, 12 (A.A.) — Yugoslavyanın Manastır polis müdürü sokakta meçhul bir kimse tarafından dövülerek öldürülmüştür.

Sinema tarihinde Görülmemiş bir program

Bugün

ALEMDAR — MILLÎ de:

Cihan Komikler Müsabakası Başlıyor.

Dünyanın rakib 5 komiği bir arada:

Bugün İstanbul'da gülmekten kırıp geçirmiş olan

Loirel - Hardi'nin

LOREL - HARDI MEKTEPTE

3 Ahbab Çavuşlar Altın Arayıcıları

Türkçe

Türkçe

2 NCI HAFTA

İlk defa BİR PROGRAMDA...

4 saat kahkaha... 4 saat çilgin neş'e... Gülmeye günü...

İzdivana karşı tedbir alınmıştır.

Yarın akşam IPEK Sinemasında Meşhur Polis Haftesi

NIK KARTER'in YENİ MACERALARI

Akıllara hayret verecek müthiş ve muazzam bir macera Baş Rollerde:

WALTER PIGEON - STFI DUMA ve FLORENCE RICE

Aşkdan kuvvet... Harpten dehşet... Vazifeden kudret alan... Esrarla süslenen... Mücadeleden hareket toplayan...

GİZLİ EMİR

Hakiki hayattan yaratılan bir kahramanlık destanı heyecanla bütün kalpleri titreten bir hayat romanıdır.

Yarın akşam LÂLE Sinemasında

Senenin bu en büyük ve güzel filmi alkışlamağa koşunuz. Baş Rollerde: JUDY KELLY - GEOFFREY TOONE

LEW AYRES - LIONEL BARRYMORE

Lionel ATWILL ve Helen GILBERT

tarafından çevrilen ve umumî heyecan uyandıracak olan

Dr. KILDARE'in SIRRI

Hissi ve müessir filmi yarın akşam

SARAY Sinemasında

görecekiniz.

DEVA

KAŞELERİ BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Ve bütün ağrıları derhal keser.

Sihhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Askeri vaziyet

(Baştaftı 1 inci sayfada)
lesinden olmak üzere Japonların arzu ve iniyatı ile vukua gelmiş olduğunu bir ihtimal olarak kaydedilmektedir. Diğer taraftan, Birleşik Amerika bahriye nezareti bu deniz muharebesi esnasında Birleşik Filodan bir sarffî hâz gemisile tayyare gemilerinin batmış olduğunu dair Japonlar tarafından verilmiş olan haberi kesin olarak yalanlamakta ve 10 Mayıs tarihli bir tebliğinde sadece bu hususta hiç bir haber alınmamış olduğunu umumî bir tarzda bildirmekle iktifa etmektedir.

Mercan deniz muharebesi hakkındaki bütün bu haberlerden ve Japonlar şayed bu muharebe esnasında gerçekten iki Amerikan tayyare gemisini batırabilmişlerse bunun bu muharebenin kendi lehlerinde neticelenmiş sayılabilecek kadar mühim bir hâdise olacağına dair olan kanaatimiz mahfuz kalmak şartile şu hakikati çıkarmak mümkün olabilecektir: Bu deniz muharebesinin ktsa bir zaman evvel kuvvetli bir Amerikan deniz teşkilatı Tokyo körfezinin çok yakınlarına kadar giderek beraberindeki tayyare gemilerinden uçurduğu tayyarelerle Tokyo ve civarını bom bardıman ettirmiş ve tekrar hareket üssüne avdet etmiştir. Öyle anlaşılıyor, ki Japonlar, o zaman bu Amerikan filosunu yakalayamamaları beraber bu filonun, Havai adalarından üssünden Japon sahillerine sık sık gelebilmesi pek kolay olamıyacağına düşünmüşler, bilhassa Japon adalarına yaklaşabilmek için cenub batı Pasifik sahalarını ihmal etmesi lâzım geleceğini zan etmişler ve bu sahalarla Uzakdoğu harbinin başlangıcındanberi hiç raslamadıkları derecede kuvvetli bir Birleşik Amerika - İngiliz filosunun gelebileceğine pek o kadar ihtimal vermemişlerdir. Bu sebebledir, ki Mercan deniz muharebesi Japonlar için oldukça ehemmiyetli bir sürpriz teşkil etmiştir.

Sayın okuyucularımız, bundan evvel Japonların Holanda Hindistanın istilâsına başladıkları sırada Borneo ve Celep adaları arasındaki Makassar boğazında da buna benzer, fakat daha küçük ölçüde bir deniz sürprizine maruz kalmış olduklarını, buna rağmen hırpalan deniz ve hava kuvvetlerini süratle takviye ederek yeni baştan harekâta başladıklarını ve en nihayet gayelerine ulaşmış olduklarını şüphesiz hatırlarlar. Acaba, Mercan deniz muharebesini de, takviye edecekleri filoları tekrarlıya rak bu sahada istihdaf ettikleri gayeye ulaşmağa uğraşacaklar mıdır? Japonların şimdiye kadar takip ettikleri hareket şekillerine göre bunun böyle olacağını kabul zarureti vardır. Ayrıca, Birleşik Amerika - İngilizlere göre Mercan denizine daha yakın üslerde önemli deniz ve hava kuvvetlerinin mevcut olması, Filipin adalarında Corregidor adasının da düşmesiyle durumlarında esaslı bir salah husule gelmesi ve Filipin adalarının muhtelif kısımlarında gerçik daha yekünü otuz bin kişiye baki olduğu söylenen silâhlı Amerika - Filipin kuvveti varsa da bunların birbirinden uzak yerlerde müteferrik bir halde bulunmaları ve Corregidor'daki Birleşik Amerika komutanı tarafından radyo ile vesair suretlerle artık silâhlarını Japonlara teslim davet olunmaları dolayısıyla Japonları işgal edebilecek ehemmiyetli bir kuvvet teşkil edemeyecekleri bu düşünceleri kuvvetlendirmektedir. Buna göre ve Birleşik Amerikan Pasifikteki donanmasının Pearl Harbor baskınından sonra süratle kendisini topluyarak iki defa Marşal ve Jilbet adaları mıntakasına, bir defa Wake adası Markus adası arasındaki mıntakaya, bir defa Japon ana vatan adaları sahillerinin hemen yakınına kadar aktınlar yapmak ve bu müddet zarfında bir

tarafından da cenub batı Pasifik sahalarında önemli bir deniz kuvveti toplayabilmek suretile gösterdiği takdire seza faaliyetin mütemmim bir neticesi olmak üzere Mercan denizinde önümüzdeki yakın günler içinde daha büyük bir deniz muharebesinin vukuu da beklenebilir.

Birleşik Amerikalılar Pasifik Okyanusunda bu tarzda hareket ederler ve Japonları, hareket mntakalarının fevkalâde genişlemesi yüzünden hâsıl olmağa başlayan büyük mahzuru bir dereceye kadar tahdid edici yeni tedbirler itihâzına sevk ederlerken Atlas Okyanusunda da bilhassa Alman denizaltı faaliyetinin en esaslı istinad noktalarını teşkil eydikleri farzında buldukları Amerikalı Fransız sömürgelerinden bazıları hakkında önleme mahiyetinde ve 11 Mayıs tarihli gazetelerde tafsilatı mevcut bir taktim yeni tedbirler itihâz etmişlerdir. Bu yeni tedbirleri ihtiva eden anlaşma, bu Fransız sömürgelerinden Martinik adasında bir Fransız komutanı amiral Robert ile Birleşik Amerika devletleri reisi bay Ruzvelt tarafından gönderilen heyetin reisi olan amiral Hoover arasında 10 Mayısta bu adada imza edilmiştir ve bir taraftan Madagaskar hâdisesini hemen takip eden günler zarfında ve diğer taraftan Alman orduları başkomutanlığının 10 Mayıs tarihli fevkalâde bir tebliğinde Karayip denizinde ve Meksika körfezinde Alman denizaltı gemilerinin yeniden 118,000 ton hacminde 21 vapur batırılarak bildirilmiş olduğu bir sırada imza edilmiş olan bu anlaşma hakkında Vişi hükümeti henüz hiç bir noktaya nazar dermeyan etmemiştir.

Birleşik Amerikalıların ikinci dünya harbinin umumî durumu üzerinde gün geçtikçe daha ağır bir tarzda müessir olmağa başladıkları görülmektedir ve eğer Mihver devletleri, önümüzdeki yaz ve sonbahar esnasında bazı yeni, seri ve esaslı muvaffakiyetler kazanamazlar ve bu arada Japonlara el veremezlerse ondan sonra vaziyetlerini sağlamaya bağlayabilmeleri biraz güç olacaktır. K. D.

Mahalle işe kütük defterleri hazırlandı

Bölge İlaş Müdürlüğü tarafından hazırlanmakta olan mahalle işe kütük defterleri tamamlanmıştır. Bu defterlerde her bin kişilik nüfus ayrı bir kısım altında toplanmıştır. Defterin her sayfasında ailelerin bütün fertlerinin sıra ile adları, soyadları, yaşları kaydedilmiştir. Bu defterler, gerek ekmek karnesi tevziyatında, gerekse diğer gıda ve giyim maddelerinin tevziinde esas tutulacaktır.

Eminönü Halkevinde tarihî musiki konseri

Eminönü Halkevinde 16 Mayıs Cumartesi akşamı saat 21 de İstanbul Belediyesi Konservatuvarı tarihî Türk musiki heyeti tarafından zengin bir programla Tarihî musiki konseri tertib edilmiştir. Davetiye ve programlar Eminönü Halkevinde dağıtılmaktadır.

RADYO

ÇARŞAMBA 13/5/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Radyo salon orkestrası, 7.45: Ajans haberleri, 8: Radyo salon orkestrası, 8.15/8.30: Evin saatı, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Fasi he, yeti, 12.45: Ajans haberleri, 13/13.30: Müzik, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası, 18.45: Fasi heyeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: O da musikiçi, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Bir halk türküsü öğreniyoruz, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Karışık şarkı ve türküler, 21.30: (Safık saatı), 21.45: Riyasetülmhur bandosu, 23.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve horsalar.

Martinik müzakereleri

Nevyok 12 (A.A.) - Buradaki Fransız mahfellerine gelen haberlere göre, Martinikteki Fransız yüksek komiseri amiral Robert ile amiral Hoover arasında yapılan müzakerelerin memnuniyet verici olarak devam etmektedir. Görüşülen meselelerin, Fransız harb gemilerinin oldukları yerde kalmalarına, 7 petrol gemisile bazı yük gemilerinin mütefiklere devrine ve 3000 Fransız bahriye askerinin memleketlerine dönmelerine dair olduğu sanılıyor.

Turyağ bugün tevzi ediliyor

Bölge İlaş Müdürlüğü tarafından İstanbul halkına tevzi edilmekte olan ikinci parti gıda maddelerinden pirincin Pazartesi günü dağılması kararlaştırılmıştır. İlk olarak tevzi edileceğini yazdıgımız turyağı için bütün tedbirler alınmıştır. Bu yağlar bugünden itibaren bakkallar tarafından halka verilecektir. Beher nüfus başına 100 gram yağ verilecektir.

Üniversitelerin Ankarada yapacakları maçlar

Üniversite Talebe Birliği Ankarada fakülteleri ve yüksek okullarile İstanbul Üniversitesinin spor temasları yapmasına karar vermiştir.

İlk olarak ayın 17 sinde Prof. Dr. Sadı İnmağın reisliğinde Üniversite spor kurumunun futbol, voleybol ve atletizm şubelerinden seçilecek birer takım muhtelif maçlar yapmak üzere Ankaraya hareket edecektir.

İlkokullar 30 Mayısta tatil ediliyor

Vilâyet ilk tedarizat heyeti, ilk okulların imtihan ve tatil günlerini tesbit etmiştir. Bütün ilkokullarda dersler 30 Mayısta nihayet bulacaktır. Son sınıfların bitirme imtihanlarına 1 Hazirandan 15 Hazirana kadar devam edilecektir.

Bu okulların ikmal imtihanları Haziranın 25, 26, 27 inci günleri yapılacaktır.

TIYATROLAR

Meşhur illizyonist profesör ZATI SUNGUR Beyoğlunda «SES» sinema ve tiyatrosunda her akşam yeni numaralarından müteşekkil zengin programına devam edecektir.

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakit mukaveenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde
PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MİSİR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN
ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN
Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı cari ve mevduat hesapları kışadı.
Ticari krediler ve vesaiik krediler kışadı.
Türkiye ve Enebi memleketler üzerine keşide senodat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senodat tahsilâtı ve sair.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık
Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarla (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

RADYOLIN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelemesine ve yenilenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR.

İstanbul İkinci İflâs Memuru -
gundan: 942/29

Müflis Gözüm Eskenazi Negrin Ltd. Şirketi'nin ortaklarının şirkete olan borçlarının tahsilini temin zmnını, da alacaklılara masraf ve teminat ve, rilmek ve icab eden tedbirler almak üzere idarece alacaklıların toplanması, na hizmet görülmüş olduğundan alacaklıların 21/5/942 saat 11 de iflâs daire, sinde behemehal hazır bulunmaları ilân olunur. (2489)

Öksürük ve Bronşiti

TURAL
Komprimeleri derhal keser.
Her eczanede kutusu 35 kuruştur.

Müflis Bigalı Halil İflâs İdare -
sinden: 942/2

Müflisin Biga ve Günandaki arazi için istenilen vergi ve sair işler hakkında icab eden kararlar vermek üzere alacaklılar 8/5/942 tarihi için çağırıldığı halde üç alacaklıdan başka kimse gelmemiş ve müflis dahi toplanmanın taahhidi istemiş olduğundan alacaklıların 20/5/942 saat 11 de iflâs daire, sinde hazır bulunmaları gelmedikleri takdirde evvelki ilân dairesinde muamele yapılacağı ilân olunur. (2479)

FRENGİ

ve Belsoğukluğu
na tutulmak için
EN İYİ İLAÇ:
Protejindir.

ZAYI - Kasmpaşa İlaş müdürü -
günden aldığım (3 B.) numaralı ek, mek karnemi zayı ettim. Usulen ilân e, diyorum.

Kasmpaşa Çatmamesid sokak 3 nu, marada Asiye Aydemir.

ZAYI - İstanbul İran başkonsolos -
lüğundan almış olduğum pasaportumu zayı ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sadık Seferi, sihi No. 3587

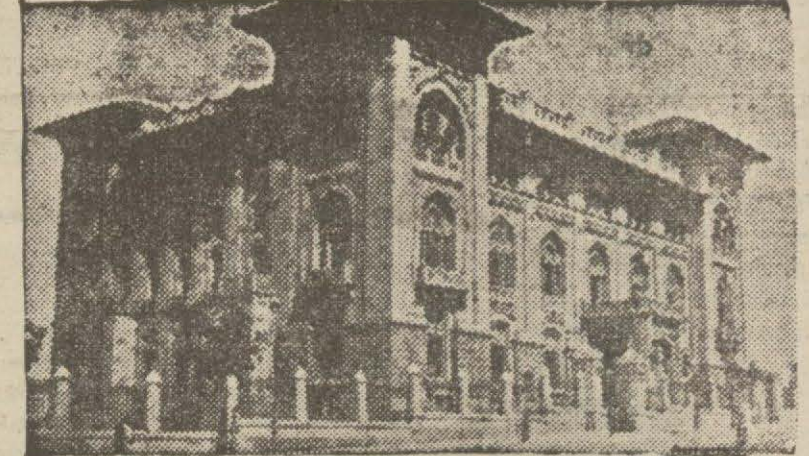
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRIKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lira bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

Aded	1000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kanun tarihlerinde çekilecektir.

Eskişehir Tayyare Fabrikası Direktörlüğünden:

Eskişehir tayyare fabrikası kadrosunda «170» lira aylık ücretli bir tabii yer açtır. Talib olanların yedilerindeki vesikile beraber istüda ile fabrika genel direktörlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. «5408»

Gayri menkul satış ilânı

Beyoğlu Sulh Mahkemeleri Başkâtıblığından:

Karabet Sakar ile Ardaş Sabuncıyanın ve ölü Süripk veresinden Edmon, Arta ve İkametgâhi meçhul olup kayımlı bulunan Maryamın sayılan ve müşterek mutasarrıfı buldukları Beyoğlunda Bülbül mahallesinde Turan caddesinde kâin 70 No. ile murakkam önünde caddeye cephesi 7.70 genişliğinde bahçesi olan üç oda, bir mutfak, bir helâ, bir sofadan ibaret kârgir ve kusmen tamir muhtaç, bahçesile birlikte tamamı 133 metre murabba me, sahai sahâyesinde ve 800 sekiz yüz lira kıymeti muhammenesinde elektrik te, sisatını ihavi bir bah hane suyunun izalesi zmnında açık artırıma konulmuştur. Evsafı ve tafsilât vaziyet zabıt varakasında yazılmıştır.

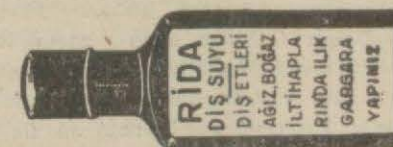
Birinci açık artırması 3/6/942 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat 14 ilen 16 ya kadar Beyoğlu sulh mahkemeleri kaleminde odasında başkâtıblık nezrinde yapılacaktır. Artırma bedeli muhammen kaymetin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde müzayedede on gün uzatılarak ikinci açık artırması 13/6/942 tarihine müsâdîf Cumartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar icra edilereb en çok artırıma katılı olarak ihale edilecektir. İhale gününe kadar bir, rikmiş ve birikecek belediye bina vergi borçları ve evkat icaresi hissedar, lara ve 1/2 hissesinin 20 senelik tadviz bedeli, ihale pulu, deliâliye rüşumu, tapu ve kadaastro harçları tapu sicillerle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaklardır. Artırılmaya iştirak edenlerin bütün satış şartları, rını kabul etmiş ve evvelden öğrenmiş ve bilerek müzayedede iştirak etmiş ve gayri menkul talib bulunmuş oldukları addedilerek sonradan itirazları mesmu olamayacağından satış gününden evvel gayri menkulü gözüp görmeleri ve faz, la malûmat almak isteyenlerin 942/25 No. ile mahkeme başkâtıblığına müracaat etmeleri ilân olunur.

Gayri menkul kendisine ihale olunman tarafından ihale gününden itibaren verilen mühlet içinde ihale bedelinin mahkeme kasasına odemesi mecburidir. Ödenmediği takdirde ihale feshedilerek kendisinden evvel en yüksek teklifle bulunan kimsenin arz etmiş olduğu bedel ile almağa razı olur ise ona ihale edilecek ve o da razı olmaz veya bulunamazsa, hemen yedi gün müddetle açık artırıma çıkarılacaktır. Yapılacak ilân alâkadarlara tebliğ edilmeyecektir. Müzayedede sonunda en çok artırıma katılı olarak ihale edilecek ve her ik halde birinci ihale edilen kimse iki ihale arasındaki farktan ve zarardan mes'ul tutulacaktır. İhale bedeli farkı ve geçen günlerin yüzde beş fazlı ayrıca hükme hacet kalmaksızın tahsil edilecektir. İpotek sahibi alacaklılar ile diğer alâka, dâraların gayri menkul üzerindeki haklarını, hususile faiz ve masrafa ve sair, reye dair olan iddialarını evrakı müşbûtelere ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde satış menuru olan mahkeme başkâtıblığına bildirmeleri lâzundur. Aksi takdirde hakları tapu sicillerle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaklardır. Artırılmaya iştirak edenlerin bütün satış şartları, rını kabul etmiş ve evvelden öğrenmiş ve bilerek müzayedede iştirak etmiş ve gayri menkul talib bulunmuş oldukları addedilerek sonradan itirazları mesmu olamayacağından satış gününden evvel gayri menkulü gözüp görmeleri ve faz, la malûmat almak isteyenlerin 942/25 No. ile mahkeme başkâtıblığına müracaat etmeleri ilân olunur.

Daktilo Araniyor

Fransızcaya hakkile vakıf İstanbul veya Ankarada çalışmak üzere erkek veya kadın sekiz daktilo alınacaktır.

İsteklilerin Türk irkundan olması şarttır. Tahsil derecelerine ve şimdiye kadar çalıştıkları yerlere aid malûmatı muhtevî bir mektubla İstanbul Posta, hanesinde 722 numaralı posta kutusu, na müracaat edilmesel.

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Cihad Baban
SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIOĞLU